

STREDNÁ ZDRAVOTNÍCKA ŠKOLA
Moyzesova 17, 040 01 KOŠICE

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE.....	4
1 UČEBNÝ PLÁN PRE POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM.....	8
1.1 Učebný plán študijného odboru 5310 N ZUBNÝ TECHNIK	8
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU 5310 N ZUBNÝ TECHNIK, ZUBNÁ TECHNIČKA	10
2.1 Popis vzdelávacieho programu.....	10
2.2 Základné údaje.....	11
2.3 Profil absolventa	12
2.4 UČEBNÝ PLÁN PRE ODBORNÚ ZLOŽKU VZDELÁVANIA	16
2.5 Učebné osnovy odborných predmetov	18
3 PRÍLOHOVÁ ČASŤ.....	54
3.1 ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV	54
3.2 VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTOM VZDELÁVACOM PROGRAME	59
4 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	63
4.1 Základné materiálne podmienky.....	63
4.2 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA	64
4.3 Kľúčové kompetencie.....	68
4.4 Všeobecné kompetencie	75
4.5 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA	79
4.6 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce.....	79
4.7 Požiadavky na zdravotnú spôsobilosť uchádzača.....	80
4.8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY ODBORNÉHO VZDELÁVANIA	80
5 HODNOTENIE.....	82
6 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DOSPELÝCH	93

7	VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	95
7.1	Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	95
7.2	Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov.....	96
7.3	Systém podpory žiakov v rámci inkluzívneho vzdelávania.....	99
8	MATURITNÁ SKUŠKA.....	103
8.1	Témy maturitnej skúšky	104
8.2	Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách	107
8.3	Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku	109
8.4	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	109
8.5	Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky.....	110
9	PRIEREZOVÉ TÉMY	112
9.1	Multikultúrna výchova	113
9.2	Mediálna výchova	115
9.3	Osobnostný a sociálny rozvoj	116
9.4	Environmentálna výchova.....	118
9.5	Ochrana života a zdravia	120
9.6	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	121
9.7	Finančná gramotnosť	122
9.8	Ľudské práva	123
9.9	Výchova k manželstvu a rodičovstvu.....	124
9.10	Čitateľská gramotnosť	125

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Zdravotníctvo
Kód a názov ŠVP	53 Zdravotníctvo
Kód a názov študijného odboru	5304 M asistent výživy, asistentka výživy, 5311 M farmaceutický laborant, farmaceutická laborantka, 5308 M zdravotnícky laborant, zdravotnícka laborantka, 5312 M očný optik, očná optička, 5358 M zubný asistent, zubná asistentka
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A: 354, SKKR/EKR: 4
Dĺžka štúdia Forma štúdia Vyučovací jazyk Druh školy Dátum schválenia ŠkVP Miesto vydania	4 roky Denná Slovenský Štátna 31.08.2023 Košice
Platnosť ŠkVP	01. september 2023

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Zdravotníctvo
Kód a názov ŠVP	53 Zdravotníctvo
Kód a názov študijného odboru	5310 N Zubný technik, zubná technička
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 4A: 454, SKKR/EKR: 6
Dĺžka štúdia Forma štúdia Vyučovací jazyk Druh školy Dátum schválenia ŠkVP Miesto vydania	2 roky Denná Slovenský Štátna 26.08.2022 26.08.2024 Košice
Platnosť ŠkVP	01. september 2024

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Zdravotníctvo
Kód a názov ŠVP	53 Zdravotníctvo
Kód a názov študijného odboru	5333 Q Diplomovaný rádiologický asistent
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 5B, 554, SKKR/EKR: 7
Dĺžka štúdia Forma štúdia Vyučovací jazyk Druh školy Dátum schválenia ŠkVP Miesto vydania	3 roky Denná Slovenský Štátna 31.08.2022 Košice
Platnosť ŠkVP	01. september 2023

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Zdravotníctvo
Kód a názov ŠVP	53 Zdravotníctvo

Kód a názov študijného odboru	5333 Q Diplomovaný rádiologický asistent
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 5B, 554, SKKR/EKR: 7
Dĺžka štúdia Forma štúdia Vyučovací jazyk Druh školy Dátum schválenia ŠkVP Miesto vydania	3 roky Denná Slovenský Štátna 31.08.2022 Košice
Platnosť ŠkVP	01. september 2023

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Zdravotníctvo
Kód a názov ŠVP	53 Zdravotníctvo
Kód a názov študijného odboru	5335 Q Diplomovaný optometrista
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 5B
Dĺžka štúdia Forma štúdia Vyučovací jazyk Druh školy Dátum schválenia ŠkVP Miesto vydania	2 roky Externá Slovenský Štátna 31.08.2021 Košice
Platnosť ŠkVP	01. september 2023

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	e-mail	Iné
PhDr. Karolína Vranaiová, PhD. MBA	Riaditeľka	0556221189	vranaiova@szske.eu	
Mgr. Veronika Jakubová	ZR pre všeobecnovzdelávacie predmety	0556221189	jakubova1@szske.eu	
Mgr. Lucia Slivkárová	ZR pre odborné predmety	0556221189	slivkarova@szske.eu	
RNDr. Ladislav Bertko	ZR pre technickoekonomické činnosti		bertko@szske.eu	
RNDr. Viktória Stupáková, PhD.	Školský poradca	0556221189	stupakova1@szske.eu	
Mgr. Monika Polončáková	Školský psychológ	0556221189	poloncakova1@szske.eu	
Mgr. Lenka Bálintová, MBA	Predsedníčka Rady školy	0556221189	balintova1@szske.eu	

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónca mieru 1, 042 66 Košice

Tel.: 055 7268 111 ústredňa 055 7268 261 Odbor školstva KSK

e-mail: meno.priezvisko@vucke.sk

Košice 26. 08. 2026

PhDr. Karolína Vranaiová, PhD. MBA

riaditeľka školy
a pečiatka školy

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01. 09. 2008	28.08.2009	Platí pre 1. a 2. ročník 4-roč. štud. odborov
	25.08.2010	Platí pre 1., 2., a 3. ročník 4-roč. štud. odborov
	25. 08. 2011	Platí pre 1. – 4. ročník 4-roč. štud. odborov
	30. 08. 2012	Úprava SJL pre 1. roč., nové kódy štud. odborov
	28. 08. 2013	Zmena RUP pre 1. roč. – všeobecnovzdelávacie i odborné predmety (všetky odbory)
	27. 08. 2014	Doplnenie študijného odboru 5358 M zubný asistent, implementácia projektu ESF s názvom Viac vedieť + viac poznať = lepšie pomáhať, kód ITMS 26110130702
	28. 08.2015	Úprava RUP pre 3. ročník (všetky odbory)
	21.december 2015	Implementácia projektu ESF s názvom Viac vedieť + viac poznať = lepšie pomáhať, kód ITMS 26110130702, doplnenie prierezových tém
	31. 8. 2016	Zmena RUP pre 4. ročník (všetky odbory)
	30. 8. 2017	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch
	31. 8. 2018	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch Zmena kontaktných údajov
	28. 8. 2019	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch Zmena kontaktných údajov
	28. 8. 2020	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch, Zmena kontaktných údajov
	28. 8. 2021	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch, Zmena kontaktných údajov
	26.8.2022	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch, Zmena kontaktných údajov
	31.8.2023	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch. Inovácia obsahu vzdelávania podľa úlohy 10.5 z POP 2023/2024 v predmete MATEMATIKA Zmena kontaktných údajov
	23.8.2024	Aktualizácia údajov vo všetkých odboroch, zmena kontaktných údajov, - zjednotenie značenia disponibilných hodín v učebných plánoch
	26.8.2025	Úprava učebného plánu v predmete Farmakológia - pôvodne v 2. ročníku 0/2, zmena na 1 hodinu týždenne v 2. ročníku – odbor Diplomovaný rádiologický asistent Úprava učebného plánu v predmete Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením - pôvodne v 2. ročníku 2/0, zmena na 1 hodinu týždenne v 2. ročníku. - odbor Diplomovaný rádiologický asistent 3. ročník 4 - ročného denného štúdia aktualizovaný podľa ŠVP v odboroch: Asistent výživy / Asistentka výživy Farmaceutický laborant / Farmaceutická laborantka Očný optik / Očná optička Zdravotnícky laborant / Zdravotnícka Laborantka

	15.1.2026	Zubný asistent / Zubná asistentka V časti 1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania sa aktualizujú, dopĺňajú body a označenie jednotlivých bodov podľa Zákona 245/2008 Z. z. (o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov): V § 3 Princípy výchovy a vzdelávania a v § 4 Ciele výchovy a vzdelávania boli doplnené princípy a ciele v zmysle platnej legislatívy od 1. 1. 2026 Do Školského vzdelávacieho programu platného pre šk. rok 2025/2026 sa do časti 1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania dopĺňa podľa Zákona 245/2008 Z.z. § 7 číslo 4, písm. i) systém podpory detí alebo žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
	26.8.2026	• Doplnenie digitálnej transformácie • Doplnené Programy podpory medzinárodnej mobility a vzdelávania žiakov a učiteľov • Odstránené RUP pre 4.ročníky • Doplnené Elokované pracovisko pri SZŠ Moyzesova 17 - Mäsiarska 27 • Aktualizované kvalifikačné požiadavky na odborných učiteľov • Doplnený systém hodnotenia žiakov • Doplnený systém podpory v rámci inkluzívneho vzdelávania

1 UČEBNÝ PLÁN PRE POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM

1.1 Učebný plán študijného odboru 5310 N ZUBNÝ TECHNIK

Poskytnutý stupeň vzdelania:	stredné odborné vzdelanie klasifikácia stupňov vzdelania podľa: ISCED 454		
Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička		
Odborné zamerania:	—		
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy, ukončenej maturitnou skúškou		
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava			
anatómia a fyziológia	2	-	2
digitálne technológie v zubnej technike	-	1(1)	1(1)
ekonomika a prevádzka zubnej techniky	-	1	1
konverzácia z cudzieho jazyka	1(1)	1(1)	2(2)
kreslenie a modelovanie	7(7)/-	-	3,5(3,5)
latinský jazyk	1(1)	-	1(1)
organizácia zdravotníctva	-	1	1
preventívne lekárstvo	-	1	1
prvá pomoc	1(1)	-	1(1)
protetické technológie	2	2	4
psychológia a profesijná komunikácia	1(1)	-	1(1)
zhotovovanie zubných náhrad	14(14)/21(21)	16(16)	33,5(33,5)
zubné lekárstvo	1	2	3
zubné náhrady	4	3	7
Odborná prax			
cvičenia v zubnej technike	-	6(6)	6(6)
SPOLU	34	34	68

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU 5310 N ZUBNÝ TECHNIK, ZUBNÁ TECHNIKA

2.1 Popis vzdelávacieho programu

Vzdelávací program je určený pre študijný odbor **5310 N zubný technik**. Zahŕňa odborné a aj špecifické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pri príprave zdravotníckych pracovníkov odboru zubný technik. Štátny vzdelávací program pre študijný odbor zubný technik má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu ŠkVP. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu ŠkVP. Vzdelávací program a príprava žiakov má široký záber. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov, ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky sa vzdelávanie organizuje:

formou 2 - ročného denného pomaturitného kvalifikačného štúdia pre absolventov stredných škôl s maturitou.

Vzdelávací program sa zameriava na kvalifikovanú prípravu zdravotníckych pracovníkov v oblasti zubnej techniky a pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti - ambulancie zubného lekárstva. Jeho obsah a štruktúra poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať odborné, technické a riadiace činnosti v oblasti zubnej techniky, vo výrobných podnikoch zaoberajúcich sa zubnou protetikou, vo výskume, ktorý sa zaoberá špeciálnymi technológiami pre zubnú zdravotnícku protetiku, v obchodných firmách predávajúcich zubnotechnické materiály a prístroje, ako odborní poradcovia a inštruktori. Obsah vzdelávania je koncipovaný tak, aby žiaci zvládli odborné poznatky a zručnosti na požadovanej profesionálnej úrovni nevyhnutné na získanie odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania zubný technik. Profesionálne vedomosti a schopnosti získajú žiaci v odborných predmetoch, ktoré sú rozdelené na prípravné (anatómia a fyziológia, kreslenie a modelovanie), dopĺňujúce (psychológia, prvá pomoc, preventívne lekárstvo a organizácia zdravotníctva) a profilujúce (zubné lekárstvo, zubné náhrady, protetická technológia a zhotovovanie zubných náhrad a odborná prax v zubnej technike). Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Teoretická a praktická príprava sa uskutočňuje v triedach, špecializovaných odborných učebniach v zariadeniach zubnej techniky, kde žiaci získajú základné poznatky, vždy však súvisiace s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov. V odbornej praxi na pracovisku praktického vyučovania – pracovisku zubnej techniky sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu. Odbornú prípravu dopĺňa absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách. Teoretické vyučovanie a praktická príprava sú organizované v priestoroch školy, odborná prax a súvislá

odborná prax je organizovaná v zariadeniach zubných technik. Dvojročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy pre úsek zubnej protetiky.

Podmienky prijatia sú ustanovené v záväzných právnych predpisoch. Absolventi tohto vzdelávacieho programu získajú úplné stredné odborné vzdelanie. Kvalifikačné pomaturitné štúdium (PKŠ) sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške a dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone povolania zubný technik v zubných technikách a vo firmách predávajúcich zubo-technické materiály a prístroje.

2.2 Základné údaje

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Dĺžka vzdelávania a prípravy:	2 roky
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	Do študijného odboru zubný technik môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotné kritériá na prácu v odbore. Vyjadrenie všeobecného lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené. Profilové predmety na prijímacie skúšky: ▪ talentová skúška: overenie praktických zručností (kreslenie, modelovanie z určenej hmoty) ▪ biológia
Spôsob ukončenia vzdelávania a prípravy:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške a Dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z.z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viazucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania v znení neskorších predpisov je oprávnený používať profesijný titul „zubný technik“, ktorý používa osoba odborne spôsobilá na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní zubný technik.
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie úroveň vzdelania podľa ISCED: 454 úroveň vzdelania SKKR/EKR: 4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Zubný technik je zdravotnícky pracovník pripravený pre činnosť v zubnej technike, ktorá je súčasťou zdravotnej starostlivosti, po úspešnom vykonaní maturitnej skúšky sa absolvent uplatní v zubných technikách a vo výrobných podnikoch, zaoberajúcich sa zubnou protetikou, ďalej vo výskume, ktorý sa zaoberá

	špeciálnymi technológiami pre zdravotnícku protetiku, v obchodných firmách predávajúcich protetické zubné materiály a prístroje, ako odborný poradca a inštruktor.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa všeobecne platných právnych predpisov.

2.3 Profil absolventa

Charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 5310 N zubný technik po ukončení strednej zdravotníckej školy získa spôsobilosť samostatne vykonávať činnosti v oblasti zhotovovania zubných náhrad pre pacientov liečených zubným lekárom. Východiskom pre odborné vzdelanie v študijnom odbore zubný technik je široké všeobecné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou, ktoré umožňuje budovať odborný a prehĺbovať osobnostný profil absolventa. V priebehu štúdia sa musí zubný technik naučiť získavať, kriticky hodnotiť, triediť a využívať informácie o javoch a procesoch, ktoré majú veľký význam pri utváraní názorov, postojov a presvedčení v rozličných oblastiach života a profesionálnej činnosti.

Absolvent si má vedieť utvárať vlastný názor na základné problémy práce a života, konfrontovať ho s inými názormi, sústavne zdokonaľovať a overovať skúsenosťami. Má mať vypestovanú potrebu sústavného celoživotného vzdelávania, ktoré mu umožní trvalú inováciu odborných poznatkov. Zároveň má byť schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Má mať predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Mal by byť naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii. Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecnovzdelávacích i odborných predmetoch. Charakteristickým znakom osobnosti absolventa je morálny a etický prístup k profesionálnej činnosti.

Absolvent študijného odboru je pripravený:

- samostatne myslieť a pohotovo sa rozhodovať,
- aplikovať získané vedomosti a schopnosti v praxi,
- aktívne a tvorivo riešiť úlohy na pracovisku,
- ekonomicky organizovať a riešiť pracovnú činnosť,
- primerane komunikovať v profesionálnej oblasti,

- poskytovať odbornú prvú pomoc, získať a využívať informácie v odbore,
- ďalej sa vzdelávať,
- ovládať minimálne jeden cudzí jazyk.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú vedomosti a schopnosti získané vo všeobecno-vzdelávacej zložke prípravy v predchádzajúcom štúdiu, ktoré musí vedieť transformovať do profesionálne požadovaných postojov a činností.

Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy vedomostí** (má poznať):

- medicínsku terminológiu vo vzťahu k pracovným činnostiam, základy latinčiny,
- anatómiu a fyziológiu zubov a preventívneho lekárstva,
- základy zubného lekárstva,
- základy patológie a patofyziológie ústnej dutiny,
- technologické postupy v jednotlivých odvetviach zubnej techniky a špeciálnych prác pre ostatné klinické odbory,
- postupy pri spracovaní rozličných materiálov,
- postupy pri práci so špeciálnymi prístrojmi, ako aj ich údržbu,
- účinky a škodlivosť nepremysleného zhotovovania výrobkov,
- aplikovanie teoretických vedomostí v praxi,
- zásady poskytovania prvej pomoci pri úrazoch a nehodách,
- predpisy ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na rizikových pracoviskách (zváranie, plyn, tavenie),
- základné princípy organizácie práce v zubnej technike,
- význam technických noriem STN, CE, CEN, ISO v zubnej technike,
- právne normy a potrebu ich dodržiavať, najmä právne predpisy vzťahujúce sa na profesionálnu činnosť v zubnej technike, kladný postoj k pacientom, zdravotníckym pracovníkom ak zdravotníckemu povolaniu,

- základy a význam využitia digitálnych technológií v práci zubného technika,
- základné princípy zdravotníckej etiky,
- organizáciu zdravotníctva a právne aspekty zdravotnej starostlivosti,

právo pacienta na individuálnu starostlivosť a účasť na nej vrátane rozhodovaní**b) Požadované zručnosti**

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy zručností** (musí byť schopný)::

- posúdiť a navrhnúť riešenia v oblasti fixnej protetiky, snímacej protetiky a čelústnej ortopédie,
- odporučiť vhodné konštrukčné riešenia zhotovenia zubných náhrad,
- určiť farbu a tvar zhotovovaných zubov,
- vymeniť trecie segmenty a nefunkčné prvky dentálnych zásuvných spojov a dentálnych zámkov,
- opraviť prasknuté a zlomené snímateľné zubné náhrady a čelústno-ortopedické aparáty,
- zhotoviť odtlačky ušných koncoviek a tvárových epitéz,
- zhotoviť zdravotnícke pomôcky proti chrápaniu vrátane ich odtlačkov,
- zhodnotiť kvalitu zhotovených zubných náhrad a materiál používaný v zubnej technike,
- podieľať sa na vývoji dentálnych materiálov, dentálnych prístrojov a dentálnych nástrojov,
- zabezpečiť hygienu prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných v zubnej technike a zabezpečovať dodržiavanie príslušných hygienických predpisov,
- podieľať sa na tvorbe programov na podporu verejného zdravia a zdravotnej politiky,
- viesť dokumentáciu, zaznamenávať do dokumentácie údaje o použitých materiáloch a pracovných výkonoch; na základe dokumentácie vykázať činnosti pre potreby zdravotných poisťovní a štatistiky a aktualizovať zoznam protetických prác v zubnej technike,
- vydávať potvrdenie o použitom materiáli pre potreby osoby a potreby lekára,
- podieľať sa na praktickom vyučovaní v odbore zubná technika,
- spolupracovať so zdravotníckymi zariadeniami a ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi,

- uskutočniť výskum, monitorovať požiadavky na výskum v zubnej technike a využiť výsledky výskumu v praxi,
- na základe indikácie lekára samostatne zhotoviť fixné zubné náhrady, snímacie zubné náhrady a čelústno-ortopedické aparáty, zhotoviť úpravy a opravy zubných náhrad, overiť medzičelústne vzťahy a funkčnosť zubných náhrad, určiť použitie dentálnych materiálov u osoby,
- v spolupráci s lekárom spresniť protetické riešenia zhotovenia kombinovaných zubných náhrad, skúšať konštrukcie zhotovených náhrad, upraviť zubné náhrady a ich komponenty,
- vyjadriť sa presne a odborne v písomnom i ústnom prejave,
- samostatne viesť administratívu spojenú s vedením organizácie, ekonomiky, financovania, zdravotných poisťovní, marketingu a manažmentu,
- poskytnúť poradenskú činnosť pri výbere náhrady z hľadiska anatomickeho a estetického,
- dodržiavať právne normy a predpisy vzťahujúce sa na profesionálnu činnosť,
- zvládnuť kvalifikovanú prvú pomoc pri úrazoch a stavoch ohrozujúcich život,
- profesionálne komunikovať v pracovných činnostiach,
- zvládnuť prácu s výpočtovou technikou v zdravotníctve,
- dodržiavať predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygienu práce a vedieť používať prostriedky protipožiarnej ochrany.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- morálno-etickým a humánnym prístupom k ľuďom, najmä k chorým, starým, telesne a psychicky postihnutým, vychádzajúc z lásky k človeku a snahy pomáhať mu, dokázať ho akceptovať a akceptovať jeho práva na individualizovanú starostlivosť, účasť na nej, zabezpečiť mu súkromie, byť schopný pochopiť ho, prejavíť mu úctu, empatiu, útechu a emocionálnu podporu, brať ohľad na jeho osobnosť,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,

- iniciatívnosťou, adaptabilitnosťou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- zvládaním záťažových životných situácií,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

Absolventa charakterizuje spôsobilosť využívať získané poznatky v konkrétnych profesionálnych činnostiach zubného technika, na úseku zhotovovania zubných náhrad a čelústno-ortopedických aparátov. Náročnosť zdravotníckeho povolania si vyžaduje široký všeobecný rozhľad, rozsiahle odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, projektovať, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov. V správaní absolventa dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Absolvent je pripravený pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, je komunikatívny, zručný v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, má kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností a je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecnovzdelávacích i odborných predmetoch.

2.4 UČEBNÝ PLÁN PRE ODBORNÚ ZLOŽKU VZDELÁVANIA

Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania vymedzuje záväzný minimálny rozsah odborného vzdelávania v jednotlivých študijných odboroch pripravujúcich žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Počty vyučovacích hodín pre povinné vyučovacie predmety a klinickú prax predstavujú nevyhnutné minimum.

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Počet hodín v zátvorke udáva počet hodín cvičení z celkového počtu týždenných vyučovacích hodín predmetu. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijnom odbore sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 34 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 68 hodín.

Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, exkurzie a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 1 hodina týždenne). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Trieda sa delí na skupiny. Vyučuje sa v 2 skupinách, ak je v odbore minimálne 20 žiakov.
- Predmety sa na hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom maximálny počet žiakov v skupine je na cvičeniach v jednotlivých vyučovacích predmetoch nasledovný:
 - konverzácia z cudzieho jazyka maximálne 17 žiakov,
 - psychológia a profesijná komunikácia maximálne 17 žiakov,
 - prvá pomoc maximálne 17 žiakov,
 - kreslenie a modelovanie maximálne 11 žiakov,
 - zhotovovanie zubných náhrad maximálne 11 žiakov,
 - digitálne technológie v zubnej technike maximálne 11 žiakov.
- Na odbornej praxi v zariadeniach zubných techník (6 hodín v týždni za celé štúdium) sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je maximálne 3.
- Súčasťou predmetu odborná prax v 1. ročníku je aj štvortýždňová súvislá odborná prax v rozsahu 7 hodín denne, spolu 140 hodín. Počas súvislej štvortýždňovej odbornej klinickej praxe 1 hodina je 45 minút. Žiak súvislú odbornú klinickú prax vykonáva v dvojzmennej prevádzke.
- Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné v príslušnom študijnom odbore. Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný.
- Profilujúce predmety sú zubné lekárstvo, zubné náhrady, protetická technológia, zhotovovanie zubných náhrad, psychológia a profesijná komunikácia a odborná prax v zubnej technike.
- Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch a 90 % odbornej praxe v zubnej technike v odbornej zložke vzdelávania.
- Maturitná skúška sa organizuje podľa súčasne platnej školskej legislatívy.

- Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Odborné vzdelávanie

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh v študijnom odbore, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky, predpísané na zvládnutie budúceho povolania.

Výsledným efektom odborného vzdelávania je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožňuje absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila alebo pokračovať v štúdiu.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické vzdelávanie a praktická príprava
2. Odborná klinická prax

Teoretické vzdelávanie a praktická príprava

Obsah oblasti je zameraný na osvojenie základných poznatkov z anatómie a fyziológie, prvej pomoci, organizácie zdravotníctva, základov latinskej medicínskej terminológie, zo zdravotníckej etiky a profesijnej komunikácie, administratívy a zdravotníckej dokumentácie zubného lekárstva, hygieny ústnej dutiny a najmä asistencie v zubnej ambulancii. Súčasťou vzdelávacej oblasti sú tiež praktické cvičenia z predmetov v školských podmienkach.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami v učebných osnovách.

Odborná klinická prax

V predmete odbornej klinickej praxe žiak uplatňuje vedomosti, zručnosti, spôsobilosti nadobudnuté v teoretickom vzdelávaní a praktickej príprave. Cieľom vyučovania je naučiť žiakov vykonávať základné pracovné úkony v zubnej technike.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami v učebnej osnove predmetu asistencia v zubnej technike.

2.5 Učebné osnovy odborných predmetov

Učebné osnovy predmetov odbornej zložky vzdelávania vymedzujú záväzný minimálny obsahový štandard a minimálny výkonový štandard vedomostí, zručností a schopností žiaka v jednotlivých

vyučovacích predmetoch potrebných pre prípravu žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Obsah učebných osnov je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.

Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačený v ŠkVP.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ANATÓMIA A FYZIOLOGIA

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **anatómia a fyziológia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom vhodne vybranými poznatkami z klinicky aplikovanej anatómie a fyziológie, histológie a embryológie, biochémie a antropológie ucelený systém poznatkov o stavbe a funkcii ľudského organizmu. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu anatómia a fyziológia je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva anatómie a fyziológie. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 2 hodiny týždenne, spolu 68 hodín

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

DIGITÁLNE TECHNOLOGIE V ZUBNEJ TECHNIKE

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **digitálne technológie v zubnej technike** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje žiakom vytvárať využitím moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet upevňuje a rozvíja vedomosti a znalosti s cieľom, aby sa pre nich stal počítač bežným pracovným nástrojom, napomáhajúcim riešeniu úloh. Žiaci sa precvičia v práci s bežným základným a aplikačným programovým vybavením, vo vyhľadávaní a spracovaní informácií a v komunikácii pomocou internetu, ale i v práci s ďalšími prostriedkami informačných a komunikačných technológií (IKT). Predmet pripravuje žiakov k tomu, aby boli schopní na zodpovedajúcej úrovni pracovať so softvérom využívaným v zubných technikách a efektívne ich využívali v pri výkone zdravotníckeho povolania zubný technik.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu digitálne technológie v zubnej technike je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva informatiky tak, aby žiaci poznali základné pojmy a blokovú schému počítača a význam jeho jednotlivých častí, porozumeli algoritmizácii úloh a princípom operačného systému. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách a web stránkach, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Vyučovacím predmetom digitálne technológie v zubnej technike v praktických cvičeniach má za cieľ, aby žiaci vedeli používať počítač, orientovať sa v bežnom operačnom systéme, vedeli pracovať s textovým a tabuľkovým procesorom, databázou a programom pre tvorbu prezentácií a zoznámiť sa s programami, ktoré sa používajú pri vedení prevádzky zubnej techniky. Hlavným cieľom predmetu digitálne technológie v zubnej technike je naučiť žiakov používať progresívne počítačové metódy spracovania dentálnej protetiky.

ROZPIS UČIVA

2.ročník 1(1) hodina týždenne, spolu 30 hodín, z toho 30 hodín cvičení

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

EKONOMIKA A PREVÁDZKA ZUBNEJ TECHNIKY

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **ekonomika a prevádzka zubnej techniky** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom vhodne vybrané poznatky z ekonomiky, manažmentu a legislatívy tak, aby boli pripravení na pracovné uplatnenie v praxi zubného technika. Realizovaním moderných foriem vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu ekonomika a prevádzka zubnej techniky je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách a web stránkach, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh. Žiaci budú vedieť logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Tento predmet nadväzuje na predmety psychológia, technológia a prax, preventívne lekárstvo a organizácia zdravotníctva.

ROZPIS UČIVA

2.ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

KONVERZÁCIA Z CUDZIEHO JAZYKA

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **konverzácia v cudzom jazyku** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, pripravuje žiaka na zdravotnícke povolania tým, že ho uvádza do odbornej anglickej zdravotníckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník, absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov zdravotníckej angličtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu žiakom aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte. Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania konverzácie v cudzom jazyku (anglický jazyk) je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenia si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie anglického jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať cudzí jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

ROZPIS UČIVA

1.ročník: 1(1) hodina týždenne, spolu 34 hodín, z toho 34 hodín cvičení

2.ročník: 1(1) hodina týždenne, spolu 30 hodín, z toho 30 hodín cvičení

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

KRESLENIE A MODELOVANIE

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet **kreslenie a modelovanie** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje žiakovi, aby sa naučil anatomické tvary jednotlivých zubov a ich funkčné a tvarové súvislosti, s usporiadaním celých zubných oblúkov chrupu a s ich estetickým a funkčným významom. Analyzovať anatomické odlišnosti členitého povrchu zubných koruniek, aplikovať získané poznatky z jednotlivých modelácií v zvláštnych individuálnych podmienkach na modeloch zubného oblúka. Využíva odbornú terminológiu v topografii jednotlivých zubov a zubných oblúkov pri určovaní priestorových vzťahov čeľuste a sánky v tvárovej časti. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie tvorivého myslenia a konania žiakov.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu kreslenie a modelovanie je poskytnúť žiakom ucelený súbor vedomostí a zručností tvarového usporiadania zubov v jednotlivých úsekoch zubného oblúka a celého chrupu v jeho funkčnom a estetickom význame. Osvojenie si základných pojmov a zákonitostí, na ktoré nadväzuje výučba odborných predmetov, rozvíjať vzťah k práci, zodpovednosť a samostatnosť.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 7(7) hodín týždenne v 1. polroku, spolu 119 hodín, z toho 119 hodín cvičení.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

LATINSKÝ JAZYK

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **latinský jazyk** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasti odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi základnú slovnú zásobu, pochopenie základných gramatických pravidiel, porozumenie princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria a spájajú. Vyučovanie latinského jazyka prispieva svojím špecifickým podielom k príprave žiakov na štúdium odborných predmetov a pripravuje ich na zdravotnícke povolanie tým, že ich uvádza do odbornej latinsko-gréckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník – absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov latinčiny aj minima gréčtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte. Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

CIEĽ PREDMETU

Cieľom vyučovania latinského jazyka je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie anatomickej i klinickej a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie latinského jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať latinský jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 1(1) hodina týždenne, spolu 34 hodín z toho 34 hodín cvičení

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ORGANIZÁCIA ZDRAVOTNÍCTVA

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **organizácia zdravotníctva** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi vhodne vybranými poznatkami zo starostlivosti o zdravie, spoločenskej stratégie ochrany a podpory zdravia, štátnej zdravotnej správy, systému zdravotnej starostlivosti, stavovských organizácií a odborných spoločností, zdravotného poistenia, právnych aspektov zdravotníckeho pracovníka a zdravotníckych noriem didaktický systém poznatkov o fungovaní zdravotníctva. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu organizácia zdravotníctva je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskej spoločnosti v súvislosti s ich dopadom na oblasť zdravotníctva v našej spoločnosti. Vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Cieľom je predovšetkým pomenovať základné historické medzníky starostlivosti o zdravie, zdravotníctva a medicíny, vysvetliť súčasné východiská starostlivosti o zdravie, medzinárodnej spolupráce a úlohami štátu a rezortov, objasniť systém zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych zariadení a riadenia zdravotníctva, opísať systém prípravy a ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, poznať systém zdravotného poistenia, preukázať základné poznatky o právnych aspektoch zdravotnej starostlivosti, právach pacientov a právneho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PREVENTÍVNE LEKÁRSTVO

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **preventívne lekárstvo** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi vhodne vybranými poznatkami z mikrobiológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, hygieny životného prostredia, preventívneho pracovného lekárstva, hygieny výživy, hygieny detí a mládeže a ochrany pred ionizujúcim žiarením ucelený systém poznatkov o jednote organizmu v zdraví i v chorobe. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu preventívne lekárstvo je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by vedieť objasniť prostredníctvom syntézy získaných vedomostí jednotu organizmu v zdraví i v chorobe. Vedieť preukázať schopnosti preventívneho myslenia a konania v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu. Vedieť preukázať základné vedomosti z mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, z hygieny a ochrany pred ionizujúcim žiarením. Mali by vedieť vysvetliť filozofiu a ciele národného programu podpory zdravia a jeho aplikácie v jednotlivých zložkách ochrany zdravia. Uvedomiť si potrebu svojej aktívnej účasti na tvorbe a ochrane životného prostredia, svojho zdravia a zdravia spoločnosti. Spájať poznatky získané štúdiom predmetu s poznatkami nadobudnutými v iných odborných predmetoch a využiť ich vo svojom ďalšom štúdiu a v zamestnaní.

ROZPIS UČIVA

2.ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PRVÁ POMOC

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **prvá pomoc** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, je teoreticko-praktický predmet, ktorý poskytuje žiakovi vedomosti, zručnosti a návyky nevyhnutné pre každého zdravotníckeho pracovníka, aby bol schopný v zmysle zákona poskytnúť kvalifikovanú prvú pomoc. Predmet nadväzuje na poznatky z anatómie, fyziológie a iných odborných predmetov. Pri vyučovaní je potrebné voliť najnovšie a najvhodnejšie metódy a formy práce. Aktivizujúce vyučovacie metódy musia mať jednoznačne prednosť pred faktografickými výkladmi. Vyučovacie procesy sa realizujú formou cvičení. Pri cvičeniach sa žiaci delia na skupiny. Praktické vyučovanie odporúčame realizovať aj podľa vzorov problémových situácií.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu prvá pomoc je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Žiak má preukázať všeobecné poznatky o sústave, organizácii a právnych aspektoch prvej pomoci, popísať príčiny, príznaky a prvú pomoc pri bezvedomí, krvácaní, šoku, popáleninách, najčastejších poraneniach a akútnych stavoch, demonštrovať základy resuscitácie, metód, postupov a techniky prvej pomoci a opísať organizáciu a techniku prvej pomoci pri hromadnom postihnutí, katastrofách.. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 1(1) hodina týždenne, spolu 34 hodín, z toho 34 hodín cvičení

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PROTETICKÁ TECHNOLOGIA

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **protetická technológia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi ucelený súbor vedomostí o technologických postupoch spracovania jednotlivých materiálov používaných v zubnej protetike. Zdôrazňuje dodržiavanie technologickej disciplíny, aby sa dosiahla požadovaná kvalita a vlastnosti materiálov a vylúčili sa chyby z nevhodných pracovných postupov (návykov). Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a najmodernejších technologických postupov sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie tvorivého myslenia a konania žiakov.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu je oboznámiť žiakov s organizáciou práce v zubnej technike, s hlavnými a pomocnými materiálmi, s potrebnou prístrojovou technikou, nástrojmi a inými pomôckami, technologickými postupmi spracovania jednotlivých materiálov. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Vyučovací predmet technológia tvorí základ, na ktorý nadväzuje zhotovovanie zubných náhrad a zubné náhrady.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 2 hodiny týždenne, spolu 68 hodín

2.ročník 2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PSYCHOLÓGIA A PROFESIJNÁ KOMUNIKÁCIA

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Teoreticko-praktický predmet **psychológia a profesijná komunikácia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, sprostredkuje žiakovi poznatky pre nadväzovanie kontaktov a tímovú spoluprácu. Realizovaním širokej škály vyučovacích metód a foriem sa vytvárajú podmienky pre rozvíjanie vzťahovo-postojových a intelektuálnych spôsobilostí odborného vzdelania.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú vo vzťahu k hlavnému cieľu vzdelávania, ktorý spočíva v splnení požiadaviek na odbornosť a morálku zdravotníckeho pracovníka. Cieľom vyučovania predmetu je získať odborné kompetencie v kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej zložke vo vzťahu k profilu absolventa a potrebám praxe. Prostredníctvom obsahu učiva psychológie a pedagogiky a komunikácie sa žiaci naučia porozumieť prejavom, potrebám a citovým stavom klientov. Osvoja si zásady prosociálneho a kooperatívneho správania. Dokážu využívať poznatky, vedomosti a zručnosti v osobnom a pracovnom prostredí. Získajú návyky vyhľadávať informácie, aktualizovať poznatky a skúsenosti z rôznych zdrojov a situácií. Naučia sa verejne vystupovať a upevňovať pozíciu profesie a stavovskej cti.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 1(1) hodina týždenne, spolu 34 hodín, z toho 34 hodín cvičení

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ZHOTOVOVANIE ZUBNÝCH NÁHRAD

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zhotovovanie zubných náhrad** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi vhodne vybranými poznatkami z teoretických predmetov technológia, zubné lekárstvo a zubné náhrady základné vedomosti a praktické zručnosti pre prácu zubného technika. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania žiak získava vedomosti a praktické zručnosti pre zhotovenie všetkých druhov zubných náhrad. Vytvárajú tak podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu zhotovovanie zubných náhrad je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania osvojením si kľúčových praktických zručností a kompetencií a prostredníctvom obsahu učiva technológie zubného lekárstva a zubných náhrad ovládať široký systém metód a postupov pri plánovaní, realizovaní a zabezpečovaní komplexného procesu zhotovovania zubných náhrad. Pri komunikácii používať odbornú terminológiu, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti.

ROZPIS UČIVA

1.ročník v 1. polroku 14(14) hodín týždenne, v 2. polroku 21(21) hodín týždenne, spolu 595 hodín, z toho 595 hodín cvičení.

2.ročník 16(16) hodín týždenne,

spolu 480 hodín, z toho 480 hodín cvičení.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ZUBNÉ LEKÁRSTVO

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zubné lekárstvo** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje žiakovi vhodne vybranými poznatkami zo zubného lekárstva získať prehľad o fyziológii, patologických stavoch a procesoch prebiehajúcich v orofaciálnej oblasti vrátane zápalov, nádorov i úrazov a to s osobitným zdôraznením ich možného vplyvu na celkový stav organizmu. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie tvorivého myslenia a konania žiakov.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania zubného lekárstva je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a oboznámiť sa s patológiou zubov, chorobami organizmu a ich prejavmi, chorobami mäkkých tkanív ústnej dutine, so starostlivosťou o chrup, koncepciou zubného lekárstva a pracovnými úsekmi zubného lekárstva. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, vyhľadávať odborné informácie, vhodne prezentovať odborné poznatky a analyzovať vybrané problémy.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 1 hodina týždenne, spolu 34 hodín.

2.ročník 2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ZUBNÉ NÁHRADY

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zubné náhrady** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi základné odborné vedomosti o indikáciách, konštrukcii a zhotovovaní všetkých typov zubných náhrad. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie tvorivého myslenia a konania žiakov.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu je poskytnúť žiakom základné a špeciálne vedomosti o indikáciách konštrukcií všetkých typov zubných náhrad. Vysvetľuje žiakom systematiku zubných náhrad, ich funkcie a význam v organizme. Na základe poznatkov z tohto predmetu získavajú žiaci správne a racionálne postupy nutné na konštrukciu všetkých typov zubných náhrad. Vyučovací predmet zubné náhrady je teoretický základ, na ktorý nadväzuje zhotovovanie zubných náhrad.

ROZPIS UČIVA

1.ročník 4 hodiny týždenne, spolu 136 hodín.

2.ročník 3 hodiny týždenne, spolu 90 hodín.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

CVIČENIA V ZUBNEJ TECHNIKE

Študijný odbor:	5310 N zubný technik, zubná technička
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy ukončenej maturitnou skúškou

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **cvičenia v zubnej technike** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi obsah, ktorý má naučiť žiakov prakticky aplikovať teoretické a praktické poznatky, ktoré žiaci získajú v odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Integruje vedomosti, zručnosti, postoje a návyky do konkrétnych činností v zubnej technike.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu je nácvik činností v zubnej technike. Ťažiskom výučby je nácvik základných činností. Žiaci absolvovaním odbornej praxe dokážu zdôvodniť postupy a výkony, pochopia prevenciu, spoluprácu s lekárom, starostlivosť o prístroje, využívanie digitálnych technológií a vedenie zdravotnej dokumentácie.

Cieľom súvislej odbornej praxe v 1. ročníku je upevňovať a ďalej rozvíjať vedomosti a zručnosti nadobudnuté počas školského roka v školských podmienkach. Ciele predmetu sa rozširujú o prácu s informačným systémom, vypracovanie a spracovanie objednávok, rôznych dokladov, hlásení a inventarizácie. Žiaci sa podieľajú na zhotovovaní fixných náhrad, snímateľných náhrad a čelústno-ortopedických aparátov. Žiaci sa v rámci odbornej praxe oboznámia so servisom a opravami zdravotníckej techniky na pracovisku. Pri svojej činnosti sa naučia uplatňovať teoretické vedomosti o legislatíve a zásadách ochrany a bezpečnosti práce. Súčasťou odbornej klinickej praxe v 1. ročníku je absolvovanie súvislej odbornej praxe.

ROZPIS UČIVA

2.ročník 6(6) hodín týždenne, spolu 180 hodín, z toho 180 hodín cvičení

ROZPIS PRACOVÍSK

pracoviská praktického vyučovania – pracoviská zubnej techniky

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Cvičenia v zubnej technike.**

Témy: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Zhotovenie modelov. Opravy snímateľných náhrad. Zhotovenie individuálnej odtlačkovej lyžice. Čiastočná snímateľná náhrada. Čiastočná snímateľná náhrada s liatou kovovou konštrukciou. Inlay, onlay a koreňová inlay. Celková zubná náhrada. Plášťové korunky. Kombinované plášťové korunky. Keramické korunky. Fixný mostík. Kombinovaná protetická práca - keramická korunka s patricou zásuvného spoja – čiastočne snímateľná, s liatou kovovou maticou zásuvného spoja.

Výkonový štandard:

aplikovať získané vedomosti pri zhotovovaní fixných náhrad, snímateľných náhrad, a
čelústno-ortopedických aparátov,

aplikovať znalosti v oblasti komunikácie a edukácie pacienta,

preukázať komunikačné schopnosti pri spolupráci so zubným lekárom,

preukázať znalosti v oblasti starostlivosti o prístroje používané v zubnej technike, demonštrovať dezinfekciu,

demonštrovať poznatky vedenia a spracovania zdravotnej dokumentácie, vypracovanie objednávok a iných dokladov,

organizovať spoluprácu so zubným lekárom, demonštrovať spracovanie rôznych materiálov,

preukázať vedomosti v oblasti preventívnych programov a aktívne sa na nich podieľať, demonštrovať znalosti z digitálnych technológií pri práci v zubnej technike - využívať

aplikačné softvéry.

SÚVISLÁ ODBORNÁ PRAX

1. ročník, súvislé 4 týždne, 7 hodín denne, spolu 140 hodín

Súvislá odborná prax je súčasťou odbornej klinickej praxe, vytvára podmienky a priestor pre samostatnú prácu žiakov v zubnej technike. Cieľom odbornej praxe je prehĺbenie a upevnenie odborných vedomostí, zručností, nácviku základných odborných a administratívnych činností, ako predpoklad ďalšieho štúdia v 2. ročníku.

Odborná prax je organizovaná v súlade so smernicami pre praktické vyučovanie na stredných školách. Vzťahy medzi školou a organizáciou, v ktorej sa prax uskutočňuje, zabezpečuje zmluva. Súčasťou tejto zmluvy musí byť druh pracovnej činnosti, ktorú budú žiaci vykonávať, miesto, časový rozvrh práce, pracovné, hygienické podmienky, ako aj opatrenia zamerané na bezpečnosť a ochranu zdravia počas odbornej praxe.

Prvý deň pri nástupe na odbornú prax musí byť žiak poučený o prevádzkovom poriadku pracoviska, o bezpečnosti a o ochrane zdravia pri práci, protipožiarnych predpisoch a o starostlivosti o životné prostredie, čo potvrdí svojím podpisom v záznamníku súvislej odbornej praxe. Pred začatím odbornej praxe učiteľ vysvetlí žiakom cieľ odbornej praxe, jej obsah, organizačné predpisy, vedenie záznamov o praxi.

Odbornú prax žiaci vykonávajú súvislo 4 týždne. Zabezpečujú ju učitelia OKP a hodnotí sa v rámci tohto predmetu.

3 PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha 1

3.1 ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto funkcie:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätно-väzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné formy hodnotenia:

1. podľa výkonu žiaka

- A. výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- B. hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,
- C. individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2. podľa cieľa vzdelávania

- A. sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (maturitná skúška),
- B. formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3. podľa času

- A. priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- B. záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4. podľa informovanosti

- A. formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce apod.),
- B. neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

• podľa činnosti

- hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

• podľa prostredia

- interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na hodnotiacom štandarde. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie.

Hodnotiaci štandard zahŕňa:

Kritériá hodnotenia zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu a pod.. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.

Spôsoby a postupy hodnotenia môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne,
- skupinovo,
- frontálne.

b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (maturitné, opravné skúšky).

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie určenie niečoho, prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup).

Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení

praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé
Simulované situácie	a obmedzené odpovede, doplnenia)
Úloha hrou	Písomné odpovede (testy)
Ústne odpovede	Projekt
Projekt	Zistenie
Zistenie	Stanovenie (niečo určiť)
Stanovenie (niečo určiť)	Porovnanie
Prípadová štúdia	Prípadová štúdia
Zapisovanie do pracovnej knihy	Úlohy a cvičenia
Protokoly	
Správy	
Osobný rozhovor	
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

Organizačné a metodické pokyny sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú skúšku.

V oblasti OVP odporúčame systematické hodnotenie žiakov v kombinácii ústnej a písomnej formy, v praktickej príprave pestrú škálu praktických úloh a riešenie odborných problémových situácií. Špecifiká vzdelávania dospelých sú späté tak s rodinným, ako aj s pracovným a spoločenským životom dospelých. Preto vzdelávacie programy musia veľmi citlivo reagovať na

túto situáciu dospelých a ich individuálne vzdelávacie potreby, a to tak z hľadiska obsahu vzdelávania, ako aj z hľadiska zodpovedajúcich metód výučby, kontroly štúdia a pod.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠkVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia.

Pri formulovaní pravidiel sa pridržiavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou apod.

Príloha 2

3.2 VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTOM VZDELÁVACOM PROGRAME

Cieľ vzdelávania v ŠVP vyjadruje požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy. V súlade s cieľmi stredného OVP sú v ŠVP formulované: všeobecné ciele založené na koncepte štyroch cieľov celoživotného vzdelávania pre 21. storočie formulované Medzinárodnou komisiou UNESCO.

Z hľadiska prípravy na povolanie, uznávania a potvrdzovania získanej kvalifikácie – vzdelávacích výstupov v danom študijnom odbore sú v ŠVP špecifické ciele vyjadrené ako kompetencie

kognitívne, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť) a

afektívne vymedzujúce oblasť postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu. Je popísaný v charakteristike vzdelávacieho programu.

Kurikulum (angl. curriculum) – **vzdelávací program** znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.

Kurikulárny dokument vymedzuje vzdelávací program. ŠVP (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikul v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania.

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu a iné spôsobilosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie.

Poznáme tieto kategórie kompetencií:

1. *Kľúčové kompetencie* chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie.
2. *Všeobecné kompetencie* sú základné kognitívne (poznávacie) kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
3. *Odborné kompetencie* sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.

Učenie je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.

Vedomosti sú výsledkom zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. V kontexte kvalifikácií poznáme teoretické alebo faktické vedomosti.

Zručnosti sú schopnosti aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácií sú kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

Výkonový štandard je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a schopností. Vymedzuje úroveň významných vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)“, aby splnil úlohu a preukázal

svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie (maturitná skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie všeobecného a špecifického cieľa – hodnotiaci štandard. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP.

Obsahový štandard určuje rozsah požadovaných vedomostí a zručností. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu.

Vzdelávací štandard obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov.

Vzdelávacie výstupy sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis spôsobilosti (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolání alebo skupine príbuzných povolaní. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) voláme kvalifikačný štandard. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.

Hodnotiaci štandard definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka.

Hodnotiaci štandard zahŕňa kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené.

Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii. Prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií. Organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci platnej legislatívy.

Hodnotenie je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú výkony žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením

(maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom odbore.

Kvalifikácia je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ktorý sa získa, keď kompetentný orgán určí, že absolvent dosiahol vzdelávacie výstupy zodpovedajúce daným štandardom (výkonový – kvalifikačný štandard, obsahový štandard, hodnotiaci štandard).

4 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s daným ŠkVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek na personálne a materiálne vybavenie umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie. Špecifické vybavenie odborných učební a laboratórií je nutné pre výučbu odborných predmetov. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom ŠkVP podľa potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa poskytuje tento vzdelávací program, sú nasledovné:

4.1 Základné materiálne podmienky

a) Kapacita školy

- Školský manažment: kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy kancelária pre ekonomický úsek, príručný sklad s odkladacím priestorom, sociálne zariadenie,
- Pedagogickí zamestnanci školy: zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, jazykové, prírodovedné kabinety a kabinety pre odborné predmety a praktické vyučovanie
- Nepedagogickí zamestnanci školy: kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, priestory pre obslužný personál (údržba, upratovanie, pod.) príručný sklad s odkladacím priestorom, archív
- Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
- Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
- Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky
- Odborná knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova vrátane telocvične
2. Školský dvor

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy - učebne pre teoretické vyučovanie vybavené didaktickou technikou,
2. Odborné učebne pre teoretické a praktické vyučovanie vybavené podľa normatívu

4.2 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program sú v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (hospodárka, správca majetku, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy, rámcového učebného plánu a učebného plánu pre odbornú zložku vzdelávania štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu

vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školskom vzdelávacom programe. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín sú záväzné.

- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti školským psychológom a výchovným poradcom sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy.
- Ďalšie práva a povinnosti výchovného poradcu vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, školský poriadok, vnútorný mzdový predpis a pod.).

Personálne podmienky odborného vzdelania - kvalifikačné požiadavky učiteľov odborných predmetov

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov odborných predmetov v študijnom odbore zubný technik

	Odborná	II. stupeň vysokoškolského štúdia		Odborná	Doplňujúce
Predmet	spôsobilosť	v príslušnom študijnom odbore		prax	pedagogické
	na výkon	študijnom programe		najmenej	štúdium
	zdravotníckeho povolania			2 roky	
Latinský jazyk		klasické jazyky			
		latinčina a starogréčtina			áno
Anatómia a fyziológia	lekár	všeobecné lekárstvo		áno	áno
	sestra	ošetrovateľstvo; starostlivosť o chorých - pedagogika; starostlivosť o chorých - psychológia; učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov pedagogika – ošetrovateľstvo; učiteľstvo odborných predmetov pre stredné zdravotnícke školy; pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ; ošetrovateľstvo a rehabilitácia; (ďalej len „ošetrovateľstvo“)			
	sestra	ošetrovateľstvo a štátna skúška zo somatológie			

	sestra	ošetrovatel'stvo a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	sestra	ošetrovatel'stvo a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		
	fyzioterapeut	fyzioterapia a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	fyzioterapeut	fyzioterapia a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		
Preventívne lekárstvo	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	verejný zdravotník	verejné zdravotníctvo		
Organizácia zdravotníctva	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	zubný lekár	zubné lekárstvo		
	sestra	ošetrovatel'stvo		
	fyzioterapeut	fyzioterapia		
	farmaceut	farmácia		
	verejný zdravotník	verejné zdravotníctvo		
Prvá pomoc	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	zubný lekár	zubné lekárstvo		
	sestra	ošetrovatel'stvo		
	zdravotnícky záchranár	urgentná zdravotná starostlivosť 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe		
Psychológia a profesijná komunikácia	psychológ	psychológia	áno	áno
	sestra	ošetrovatel'stvo		

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov profilujúcich predmetov
Profilujúce predmety v študijnom odbore
zubný technik

	Odborná	II. stupeň vysokoškolského štúdia	Odborná	Doplňujúce
Predmet	spôsobilosť na výkon	v príslušnom študijnom odbore alebo študijnom programe	prax najmenej 2 roky	pedagogické štúdium
	zdravotníckeho			

	povolania			
Zubné lekárstvo	zubný lekár	študijný odbor zubné lekárstvo alebo študijný odbor stomatológia podľa predpisov účinných do roku 2004 (ďalej len „zubné lekárstvo“)	áno	áno
Digitálne technológie v zubnej technike	zubný technik	ošetrovatel'stvo s predchádzajúcim ukončením študijného odboru zubný technik alebo zubný laborant alebo diplomovaný zubný technik (ďalej len „zubný technik“)	áno	áno
	zubný technik	študijný odbor uvedený vo IV. časti prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva školsťva, vedy, výskumu a športu SR č. 1/2020 Z. z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (Skupina odborov vzdelávania 53 Zdravotnícke odbory vzdelávania na stredných zdravotníckych školách a vzdelanie získané podľa predpisov účinných do 31. 08. 2019).		
	zubný technik	zubná technika 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe		
Ekonomika a prevádzka zubnej techniky	zubný technik	študijný odbor ekonómia a manažment študijný program zubná technika 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe	áno	áno
Kreslenie a modelovanie	zubný technik	študijný odbor uvedený vo IV. časti prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva	áno	áno

		škola, vedy,		
		výskumu a športu SR č. 1/2020 Z.		
		z. o		
		kvalifikačných predpokladoch		
		pedagogických zamestnancov a		
		odborných		
		zamestnancov (Skupina odborov		
		vzdelávania 53 Zdravotnícke		
		odborní		
		vzdelávania na stredných		
		zdravotníckych		
		školách a vzdelanie získané podľa		
		predpisov účinných do 31. 08.		
		2019).		
	zubný technik	študijný program zubná technika		
		1. stupeň a 2. stupeň v niektorom		
		zdravotníckom študijnom programe		
Protetické	zubný technik	študijný odbor uvedený vo IV. časti	áno	áno
technológie		prílohy		
		č. 1 vyhlášky Ministerstva		
		škola, vedy,		
		výskumu a športu SR č. 1/2020 Z.		
		z. o		
Zubné		kvalifikačných predpokladoch		
náhrady		pedagogických zamestnancov a		
		odborných		
		zamestnancov (Skupina odborov		
Zhotovovanie		vzdelávania 53 Zdravotnícke		
		odborní		
zubných		vzdelávania na stredných		
náhrad		zdravotníckych		
		školách a vzdelanie získané podľa		
		predpisov účinných do 31. 08.		
		2019).		
	zubný technik	študijný program zubná technika		
		1. stupeň a 2. stupeň v niektorom		
		zdravotníckom študijnom programe		

4.3 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi stredného odborného vzdelávania na úrovni ISCED 3A smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili na tejto úrovni zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie sa musia zakomponovať do všetkých

vzdelávacích oblastí. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií ako základným orientačným nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre pracovný a spoločenský život, ktoré v konkrétnych situáciách umožnia žiakom primerane ústne a písomne sa vyjadrovať, spracovávať a využívať písomné materiály, znázorňovať, vysvetľovať a riešiť problémové úlohy a situácie komplexného charakteru, čítať, rozumieť a využívať text. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania, vyhľadávania, uchovávaní, využívania a vytvárania informácií, s rozvojom schopnosti komunikovať aspoň v jednom cudzom jazyku. Žiaci sa získaním týchto spôsobilostí naučia akým spôsobom sa vymieňajú informácie, ako generovať produktívne samoriadené učenie, zapamätajú si, že učenie je v konečnom dôsledku sociálny proces prispôbovania učebného prostredia pre integráciu aj znevýhodnených sociálnych skupín.

Absolvent má:

- vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory,
- reprodukovat' a interpretovať prečítaný alebo vypočutý text v materinskom a cudzom jazyku,
- podať výklad a popis konkrétneho objektu, veci alebo činnosti,
- vyjadrovať sa nielen podrobne a bohato, ale aj krátko a výstižne,
- aktívne komunikovať najmenej v dvoch cudzích jazykoch,
- vedieť samostatne rozhodovať o úprave informačného materiálu vzhľadom na druh oznámenia a širší okruh užívateľov,
- štylizovať listy (formálne, neformálne), informačné útvary (inzerát, oznam),
- vyplňovať formuláre (životopis, žiadosť),
- navrhovať návody k činnostiam, písať odborné materiály a dokumenty v materinskom a cudzom jazyku,
- osvojovať si grafickú a formálnu úpravu písomných prejavov,
- spracovávať písomné textové informácie (osnova, výpisky, denník) a materiály podľa účelu oznámenia a s ohľadom na potreby užívateľa,
- orientovať sa, získavať, rozumieť a aplikovať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote a v povolání,
- vyhľadávať a využívať jazykové a iné výrazové prostriedky pri riešení zadaných úloh a tém v cudzom jazyku,
- vedieť prijímať a tvoriť text, chápať vzťahy medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom v materinskom a cudzom jazyku,

- rozlišovať rôzne druhy a techniky čítania, ovládať orientáciu sa v texte a jeho rozbor z hľadiska kompozície a štýlu v materinskom a cudzom jazyku, - ovládať operácie pri práci s počítačom, pochopiť a vyhodnocovať svoju účasť na procese vzdelávania a jeho výsledku, ktorý zabezpečuje právo voľného pohybu občana žiť, študovať a pracovať v podmienkach otvoreného trhu práce,
- pochopiť a osvojiť si metódy informačnej a komunikačnej technológie včítane možnosti učenia sa formou on-line,
- oboznámiť sa s motivačnými vzdelávacími programami, ktoré sú zamerané na riešenie problémov a poskytovanie prístupných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie, ktoré vytvára možnosť virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami.

b) Intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne zručností. Od žiaka sa vyžaduje regulovať správanie, prehodnocovať základné zručnosti, sebatvoriť, zapájať sa do medziľudských vzťahov, pracovať v tíme, preberať zodpovednosť sám za seba a za prácu iných, schopnosť starať sa o svoje zdravie a životné prostredie, rešpektovať všeľudské etické hodnoty, uznávať ľudské práva a slobody.

Absolvent má:

- významne sa podieľať na stanovení zodpovedajúcich krátkodobých cieľov, ktoré smerujú k zlepšeniu vlastnej výkonnosti,
- vedieť samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- rozhodovať o princípoch kontrolného mechanizmu,
- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebaopoznanie, sebadôveru a reprodukčné myslenie,
- samostatne predkladať návrhy na výkon práce, za ktorú je zodpovedný,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- ovládať základy modernej pracovnej technológie a nieť zodpovednosť za prácu v životnom prostredí, jeho ochranu, bezpečnosť a stratégiu jeho rozvoja,
- samostatne pracovať a zapájať sa do práce kolektívu, riadiť jednoduchšie práce v menšom kolektíve, nieť zodpovednosť aj za prácu druhých,
- vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje, - určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,

- stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok,
- plniť plán úloh smerujúci k daným cieľom a snažiť sa ich vylepšovať formou využívania sebakontroly, sebaregulácie, sebahodnotenia a vlastného rozhodovania,
- overovať získané poznatky, kriticky posudzovať názory, postoje a správanie druhých,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomí dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí, prijímať a plniť zodpovedne dané úlohy,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

c) Schopnosť tvorivo riešiť problémy

Tieto schopnosti sa využívajú na identifikovanie problémov, na ich analýzu a stanovenie efektívnych postupov, perspektívnych stratégií a vyhodnocovanie javov. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní vyhodnocovať základné dopady, napr. dopad na životné prostredie, dopad nerozvážnych rozhodnutí alebo príkazov, pracovný a osobný dopad v širšom slova zmysle ako je ekonomický blahobyt, telesné a duševné zdravie a pod. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- objasňovať formou systematického poznávania najzávažnejšie rysy problémov,
- využívať za týmto účelom rôzne všeobecne platné pravidlá,
- získavať samostatným štúdiom všetky nové informácie vzťahujúce sa priamo k objasneniu neznámych oblastí problému,
- zhodnotiť význam rozmanitých informácií, samostatne zhromažďovať informácie, vytriediť a využiť len tie, ktoré sú pre objasnenie problému najdôležitejšie,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- vedieť vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho,
- poskytovať ľuďom informácie (oznamovanie, referovanie, rozprávanie, vyučovanie),
- vedieť ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

d) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami

e) Podnikateľské spôsobilosti

Prispievajú k tvorbe nových pracovných miest, umožňujú samozamestnanosť, pomáhajú ľuďom nachádzať prácu, orientovať sa na vlastné podnikanie, zlepšovať svoje pracovné a podnikateľské výkony. Učiť sa ako sa učiť, prispôbovať sa zmenám a využívať informačné toky, to sú generické zručnosti, ktoré by mal získať žiak. Je potrebné vyvíjať motivačné opatrenia. Investovanie do ľudských zdrojov tiež znamená umožniť jednotlivcom, aby si riadili vlastné „životné portfólia“ a zviditeľniť im širší rozsah vzdelávacích cieľov. Tvorivé a inovatívne prístupy do ľudských zdrojov sú integrálnou súčasťou rozvoja spoločnosti založenej na vedomostiach. Tieto kompetencie vznikajú v kontexte socio-ekonomickej krízy a transformácie organizácie práce, ktorých dôsledkom je nový model riadenia.

Absolvent má:

- vedieť spracovať základné analytické prieskumy a predkladať primerané návrhy na výkon takej práce, ktorú je schopný zodpovedne vykonať,
- orientovať sa v rôznych štatistických údajoch a vedieť ich využívať pre vlastné podnikanie,
- vyhodnocovať možnosti plánovania realizácie projektov,

- samostatne plánovať financie, základné prostriedky a nehnuteľnosti vzhľadom na potreby a ciele manažmentu podnikania,
- viesť systém jednoduchého a podvojného účtovníctva a stratégiu odpisov,
- pochopiť najnovšie poznatky z teórie riadenia a organizácie,
- využívať marketingový manažment,
- rozpoznávať a rozvíjať kvality riadiaceho zamestnanca s aspektom na komunikatívne schopnosti, asertivitu, kreativitu a odolnosť voči stresom,
- vedieť vystihnúť princípy odmeňovania a oceňovania aktívnych a tvorivých zamestnancov,
- ovládať princípy priebežnej kontroly, diagnostiky skutočného stavu a úrovne podniku,
- zisťovať dynamiku vývoja efektívnosti práce, podnikania a porovnávať ju s celospoločenskými požiadavkami a potrebami,
- využívať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od druhých,
- pracovať s materiálmi a informáciami v dvoch cudzích jazykoch,
- ovplyvňovať druhých a koordinovať ich úsilie,
- rýchle sa rozhodovať a prijímať opatrenia,
- myslieť systémovo a komplexne,
- prijímať a uznávať aj iné podnikateľské systémy,
- ovládať podstatu systémovej analýzy,
- rešpektovať právo a zodpovednosť,
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôsobovať sa k zmeneným pracovným podmienkam,
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie
- výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,
- poznať možnosti ďalšieho vzdelávania, hlavne v odbore prípravy na povolanie,
- mať prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore, cieľavedomé a zodpovedne rozhodovať o svojej budúcej profesii a vzdelávacej ceste,
- mať reálnu predstavu o pracovných a iných podmienkach v odbore, o požiadavkách zamestnávateľov na pracovné činnosti a vedieť ich porovnávať so svojimi predstavami a reálnymi predpokladmi,
- robiť aj nepopulárne, ale správne opatrenia a rozhodnutia,
- chápať podstatu a princíp podnikania, mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania,
- dokázať vyhľadávať a posudzovať podnikateľské príležitosti v súlade s realitou trhového prostredia, svojimi predpokladmi a ďalšími možnosťami.

f) Spôsobilosť využívať informačné technológie

Tieto spôsobilosti pomáhajú žiakom rozvíjať základné zručnosti pri práci s osobným počítačom, internetom, využívať rôzne informačné zdroje a informácie v pracovnom a mimo pracovnom čase. Nová iniciatíva v oblasti elektronického vzdelávania (Elearning) si kladie za cieľ zvýšiť úroveň digitálnej gramotnosti žiakov. Efektívne využívanie informačných a komunikačných technológií, vrátane možnosti učenia sa formou on-line, výrazne prispieje k realizácii celoživotného vzdelávania pre ľudí rôzneho veku, k udržiavaniu identity komunity a vytváraní možnosti virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami aj na veľké vzdialenosti. Sú to teda schopnosti, ktoré umožňujú žiakom ich osobnostný rast, vlastné učenie a výkonnosť v práci.

Absolvent má:

- zoznámiť sa s rôznymi druhmi počítačových programov a spôsobom ich obsluhy,
- ovládať obsluhu periférnych zariadení potrebných pre činnosť používaného programu,
- pracovať s aplikačným programom potrebným pre výkon povolania,
- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie,
- vybrať kvantitatívne matematické metódy (bežné, odborné a špecifické), ktoré sú vhodné pri riešení danej úlohy alebo situácie,
- graficky znázorňovať reálne situácie a úlohy, kde takéto znázorňovanie pomáha pri kvantitatívnom riešení úlohy,
- komunikovať elektronickou poštou, využívať prostriedky online a offline komunikácie,
- evidovať, triediť a uchovávať informácie tak, aby ich mohol využívať pri práci,
- chrániť informácie pred znehodnotením alebo zmanipulovaním,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, kriticky pristupovať k získaným informáciám a byť mediálne gramotný.

g) Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Sú to schopnosti, ktoré umožňujú žiakom žiť plnohodnotným sociálnym životom a tak prispievať k zvyšovaniu spoločenskej úrovne. Cestou získaných schopností žiaci zdokonaľujú svoj osobnostný rast, vlastné učenie, využívajú sebapoznávanie, sebakontrolu a sebareguláciu pre prácu v kolektíve, prijímajú zodpovednosť za vlastnú prácu a prácu ostatných. Svojím podielom prispievajú k životu a práci k spoločnosti založených na vedomostiach, prispievajú k rozvíjaniu demokratického systému spoločnosti, k trvalo udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju štátu so zodpovednosťou voči životnému prostrediu, zachovaniu života na Zemi, rozvíjaniu vzájomného porozumeniu si medzi osobami a skupinami, rozvíjajú svoje schopnosti ako je empatia, súcit, tolerancia, rešpektovanie práv a slobôd.

Absolvent má:

- porozumieť systémovej (globálnej) podstate sveta,

- uvedomiť si a rešpektovať, že telesná, citová, rozumová i vôľová zložka osobnosti sú rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajú,
- konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme,
- poznať a rešpektovať, že neexistuje iba jeden pohľad na svet,
- orientovať sa na budúcnosť vo svojom vzťahu k Zemi,
- uvedomiť si, že rozhodnutia, ktoré sa prijímu a činy, ktoré vykonajú jednotlivci alebo členovia skupiny, budú mať vplyv na globálnu prítomnosť a budúcnosť,
- poznať, uznávať a podporovať alternatívne vízie vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, ľudskému zdraviu a zdraviu našej planéty,
- uvedomiť si a čiastočne pochopiť globálne podmienky, rozvoj a trendy súčasného sveta,
- pochopiť globálnu povahu sveta a úlohu jednotlivca v ňom, rozvoj masovokomunikačných prostriedkov, dopravných prostriedkov, masovej turistiky a komunikačných systémov,
- chápať problémy zachovania mieru, bezpečnosti jednotlivcov, národov a štátov, zachovávaní a ochrany životného prostredia, vyčerpania nerastných surovín,
- liečenia civilizačných chorôb, populačnej explózie v rozvojových krajinách, drogovej závislosti najmä mladistvých, sexuálnej výchovy a pozitívne pristupovať k riešeniu týchto problémov,
- uvedomiť si a orientovať sa v problematike nerovnomerného hospodárskeho rozvoja, etnických, rasových a náboženských konfliktov, terorizmu a navrhovať cesty na ich odstránenie,
- chápať pojmy spravodlivosť, ľudské práva a zodpovednosť, aplikovať ich v globálnom kontexte,
- tvorivo riskovať, primerane kritizovať, jasne sa stavať k riešeniu problémov, rýchle sa rozhodovať, byť dôsledný, inšpirovať druhých pri vyhľadávaní podnetov, iniciatív a vytváraní možností,
- dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznášanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- zaujímať sa aktívne o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte
- podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať k nim vytvorený pozitívny vzťah.

4.4 Všeobecné kompetencie

Absolvent má:

- zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, poločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekventovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe, uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- pracovať s Pravidlami pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľať sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- v oblasti jazykovej poznať a používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu včítane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov, vybrané morfológické a syntaktické javy, základné spôsoby tvorby slov (odvodzovanie a skladanie slov), vybrané javy z oblasti štylistiky,
- v oblasti pragmatickej používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- s aspektom na strategickú kompetenciu vedieť vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- v oblasti socio-lingvistickej vedieť komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových

schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov,

- preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života,
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy,
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- chápať princípy fungovania demokratickej spoločnosti a postupy, ako sa občan môže aktívne zapojiť do politického rozhodovania a ovplyvňovať verejné záležitosti na rôznych úrovniach (štát – región – obec),
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vytvárať si vlastní filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- rozumieť matematickej terminológii a symbolike (množinovému jazyku a pojmom z matematickej logiky) a správne ju interpretovať a používať z nariadení, zákonov, vyhlášok a matematiky, vyhľadávať, hodnotiť, triediť, používať matematické informácie v bežných
- profesných situáciách a používať pritom výpočtovú techniku a prístupné informačné a komunikačné technológie,
- osvojiť si vyskytujúce sa pojmy, vzťahy a súvislosti medzi nimi, osvojiť si postupy používané pri riešení úloh z praxe,
- cieľavedome pozorovať prírodné javy, vlastnosti látok a ich premeny,
- rozvíjať finančnú a mediálnu gramotnosť,
- rozlišovať fyzikálnu a chemickú realitu, fyzikálny a chemický model,
- vedieť opísať osvojené prírodovedné poznatky a vzťahy medzi nimi, používať správnu terminológiu a symboliku, porozumieť prírodným zákonom,
- aplikovať získané prírodovedné poznatky i mimo oblasti prírodných vied (napr. v odbornom vzdelávaní, praxi, každodennom živote),
- poznať využitie bežných látok v priemysle, poľnohospodárstve a v každodennom živote a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie,
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca, chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho,
- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane,

- prejavovať aktívne postoje k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju predovšetkým snahou o dosiahnutie optimálnej úrovne telesnej zdatnosti
- a vlastnú pohybovú aktivitu spojiť s vedomím potreby sústavného zvyšovania telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia,
- uvedomovať si význam telesného a pohybové zdokonaľovania, vnímať krásu pohybu, prostredia a ľudských vzťahov,
- ovládať a doržovať zásady dopomoci, zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného prostredia.

Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Študenti musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,

- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

4.5 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne praktickej prípravy a klinickej praxe. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod.

4.6 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce

Požiadavky vychádzajúce zo všeobecne platných predpisov, nariadení a vyhlášok.

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrane pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania, praktickej prípravy a klinickej praxe. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Pracovná činnosť v študijnom odbore si vyžaduje stále a priame vedenie odborného učiteľa alebo odborného pracovníka povereného vedením nácviku a upevňovania odborných činností.

V procese priebehu praktických činností sa musia používať predpísané ochranné pracovné prostriedky a pomôcky, technika a prístroje v bezchybnom stave.

Klinická prax v zdravotníckych zariadeniach prebieha v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov rovnako ako aj z hľadiska zdravotníckej etiky, ochrany zdravia pacientov/klientov a hygieny v skupinách s predpísaným počtom žiakov, podľa charakteru činností.

4.7 Požiadavky na zdravotnú spôsobilosť uchádzača

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár pre deti a dorast alebo všeobecný lekár pre dospelých. Do študijného odboru asistent výživy môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotné kritériá na prácu v odbore, vrátane kritérií pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť a podľa legislatívnych predpisov MZ SR.

Do študijných odborov nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.

4.8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

1. Požiadavky školskej legislatívy: Pre realizáciu ŠkVP platí školský zákon a súvisiace legislatívne normy.

2. Požiadavky na praktickú prípravu a klinickú prax: praktická príprava v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonáva v škole v laboratórnych podmienkach odborných učební a klinická prax na predpísaných pracoviskách u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na základe uzatvorenia zmlúv. Výučbové pracovisko klinickej praxe zabezpečuje také materiálne podmienky, aby sa mohol realizovať obsah učiva. Praktická príprava a klinická prax nadväzuje na teoretické vyučovanie.

3. Ukončovanie štúdia a organizácia maturitnej skúšky: sa riadi platným legislatívnym predpisom. Úspešní absolventi získajú vysvedčenie o maturitnej skúške.

4. Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci 7 týždňov školského roka. Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje priebežne počas roka skupinovou formou účelových cvičení v 6 – 7 hodinových celkoch v 1. a 2. ročníku, v 3. ročníku formou 3 – 5 dňového kurzu. Plavecký kurz školy sa uskutoční v rozsahu 5 dní, 5 hodín denne. Škola môže realizovať lyžiarsky kurz podľa podmienok skupinovou formou, najlepšie v 1. ročníku. Organizácia exkurzií: Exkurzie sú súčasťou praktického a teoretického vyučovania. Konajú sa

v 1. – 3. ročníku 1 – 2 dni (6 – 14 hodín) s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročných plánoch práce školy. Virtuálne exkurzie a telemosty sú súčasťou vyučovacích hodín v praktickom a teoretickom vyučovaní.

5. Organizácia spolupráce s rodičmi, sociálnymi partnermi a verejnosťou: Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia Rady rodičov a zasadnutia Rady školy. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkov školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií.

6. Organizácia odborných súťaží: Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni.

5 HODNOTENIE

Hodnotenie správania sa žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese

1. Každé porušenie školského poriadku musí byť zapísané. Ak sa žiak dopustí porušenia školského poriadku voči nepedagogickým zamestnancom, títo nahlásia žiaka triednemu učiteľovi, výchovnej poradkyni alebo vedeniu školy, ktorí vytvoria zápis o porušení školského poriadku.
2. Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa, podmienené vylúčenie alebo vylúčenie. Hodnotenie a klasifikáciu správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi, ktorí v triede vyučujú a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.
3. Výchovnými opatreniami sú pochvaly, iné ocenenia a opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov. Návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia prerokuje pedagogická rada.
4. Pochvala (od triedneho učiteľa alebo riaditeľa školy) sa udeľuje žiakovi vždy na konci školského roka. Návrh na pochvalu predloží triedny učiteľ (na podnet svoj alebo iného vyučujúceho) na zasadnutí klasifikačnej pedagogickej rady. Návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia prerokuje pedagogická rada.
5. Pochvala, napomenutie aj pokarhanie sa zaznamenávajú do elektronickej triednej knihy a elektronickej žiackej knižky, Pokarhanie triednym učiteľom a riaditeľom školy sa súčasne písomne oznamuje zákonnému zástupcovi žiaka. Ak je priestupok v správaní spojený so zníženou známku zo správania, zníženú známku zo správania dostane žiak pri najbližšej klasifikácii po prerokovaní a schválení v pedagogickej rade.

A. Pochvaly

1. **pochvala od triedneho učiteľa** (ústna alebo písomná pred kolektívom triedy):
 - a) za 0 - 10 ospravedlnených vymeškaných hodín podľa individuálneho posúdenia triedneho učiteľa (za polrok),
 - b) za reprezentáciu triedy,
 - c) za výborný prospech (priemer do 1,2),
 - d) za 1. – 3. miesto v školskom kole akejkoľvek súťaže,
 - e) úspešné riešenie úloh školského kola predmetových olympiád,
 - f) za príkladné a slušné správanie a utváranie dobrých vzťahov v triede; príkladný vzťah ku škole, aktívna práca v školskom parlamente.
2. **pochvala od riaditeľa školy** (ústna alebo písomná pred celou školou):
 - a) za úspešnú reprezentáciu školy,
 - b) za 1. – 3. miesto v okresnom kole jazykových, literárnych a športových súťaží,
 - c) za úspešné riešenie úloh v okresnom a krajskom kole olympiád a v iných súťažiach,
 - d) za výborný prospech – prospel s vyznamenaním (priemer 1,0),
 - e) za nezištnú pomoc, vysoko humánný prístup k ľuďom, príkladný čin, verejné uznanie inou osobou alebo inštitúciou.

B. Napomenutia, pokarhania

Opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov sa ukladajú za závažné alebo opakované previnenie proti školskému poriadku. Tieto napomenutia a pokarhania predchádzajú zníženiu známky zo správania.

1. napomenutie od triedneho učiteľa (NTU): ak žiak poruší 3-krát akékoľvek z uvedených kritérií (na základe zápisu v elektronickej žiackej knižke) alebo 3-krát poruší niektoré z nich (na základe zápisu v elektronickej žiackej knižke):

- a) za porušenie školského poriadku,
- b) za neskorý neospravedlnený príchod do školy alebo na vyučovaciu hodinu, pričom po troch neospravedlnených príchodoch do školy alebo na vyučovaciu hodinu je každý nasledujúci neskorý neospravedlnený príchod počítaný ako jedna neospravedlnená hodina,
- c) za opakované neprezúvanie sa v priestoroch školy v nariadenom termíne,
- d) za nevhodné oblečenie (roztrhané oblečenie, tepláky, príliš krátke nohavice, sukne, šaty s odhaleným chrbtom a neprimeraným výstrihom, letné plážové oblečenie – tielka, na hlavách šiltovky, kapucne, klobúky a slnečné okuliare v priestoroch školy, počas vyučovania, prestávok a voľných hodín),
- e) za iné, menej závažné priestupky podľa posúdenia triedneho učiteľa, vyučujúceho,
- f) za používanie mobilného telefónu (aj napriek upozorneniu učiteľom) alebo iného elektronického zariadenia počas vyučovania, pokiaľ jeho používanie vyučujúci nevyžaduje.

2. pokarhanie od triedneho učiteľa (PTU): ak žiak poruší 4-krát akékoľvek z uvedených kritérií alebo 4-krát poruší niektoré z nich (na základe zápisu v elektronickej žiackej knižke):

- a) za neskorý neospravedlnený príchod do školy alebo na vyučovaciu hodinu, pričom po troch neospravedlnených príchodoch do školy alebo na vyučovaciu hodinu je každý nasledujúci neskorý neospravedlnený príchod počítaný ako jedna neospravedlnená hodina,
- b) opakované bezdôvodné necvičenie na hodinách TSV,,
- c) za opakované neprezúvanie sa v priestoroch školy
- d) za iné, menej závažné priestupky podľa posúdenia triedneho učiteľa, vyučujúceho,
- e) za používanie mobilného telefónu (aj napriek upozorneniu učiteľom) alebo iného elektronického zariadenia počas vyučovania, pokiaľ jeho používanie vyučujúci nevyžaduje.

3. pokarhanie od riaditeľa školy (PRŠ): na základe zápisu v elektronickej žiackej knižke:

- a) za 5 - 6 hodín neospravedlnenej absencie,
- b) za opakované podvádzanie (opisovanie počas písomiek, testov),
- c) za časté a úmyselné narúšanie vyučovania, t. j. po upozornení učiteľom,
- d) za opakované používanie mobilného telefónu alebo iného elektronického zariadenia počas vyučovania,
- e) za obzvlášť nevhodné správanie sa mimo školy, ktoré znižuje a znevažuje dobré meno školy.

C. Ochranné opatrenia pri okamžitom vylúčení žiaka z vyučovacieho procesu

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje zdravie a bezpečnosť ostatných žiakov i ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania (učiteľ, zamestnanec školy) alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a

vzdelávania vzdelávanie (zámerné a sústavné nerešpektovanie príkazov, vulgárne vyjadrovanie sa, verbálne i neverbálne - gestá - znevažovanie, cielené ničenie školského majetku, fyzické napadnutie), je okamžite vylúčený z vyučovacieho procesu, ak žiak splnil povinnú školskú dochádzku.

Postup pri okamžitom vylúčení žiaka z vyučovacieho procesu:

1. V situácii, keď žiak závažným spôsobom naruša vyučovanie, pedagogický alebo nepedagogický zamestnanec, ktorý vykonáva dozor nad žiakom, okamžite informuje riaditeľku školy, resp. poverenú zástupkyňu riaditeľky školy.
2. Riaditeľka školy, resp. poverená zástupkyňa riaditeľky školy, posúdi závažnosť priestupku a rozhodne o:
 - a) návrate žiaka na vyučovanie alebo výchovnú činnosť (toto ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka i situácie),
 - b) bezodkladnom privolaní zákonného zástupcu, zdravotnej pomoci, policajného zboru, ktorí žiaka okamžite odvedú zo školy (jeho neprítomnosť na ďalšom vyučovaní môže ospravedlniť zákonný zástupca písomne).
3. Pedagogický zamestnanec, ktorý vylúčil žiaka z výchovy a vzdelávania, bezodkladne:
 - a) do elektronickej triednej knihy zapíše vylúčeného žiaka ako chýbajúceho,
 - b) v spolupráci s triednym učiteľom telefonicky informuje zákonného zástupcu vylúčeného žiaka (ešte v ten deň) a pozve ho na pohovor,
 - c) vyhotoví písomný záznam o dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia, ktorý dá podpísať zákonnému zástupcovi vylúčeného žiaka/plnoletému žiakovi.

Podmienečné vylúčenie alebo prípadné vylúčenie zo školy, ak žiak splnil povinnú školskú dochádzku, prerokuje schváli pedagogická rada.

D. Iné výchovné opatrenia

1. zníženie známky zo správania na stupeň 2 (uspokojivé):

- a) za 7 - 10 hodín neospravedlnenej absencie,
- b) za úmyselné vyrušovanie na vyučovaní rôznymi formami, keď učiteľ musí opakovane upozorniť žiaka, riešiť jeho správanie s následkom prerušenia vyučovacieho procesu v triede,
- c) za hrubé a vulgárne správanie sa voči spolužiakom a všetkým zamestnancom školy,
- d) za nerešpektovanie pokynov pedagóga, či zamestnanca školy,
- e) za fyzické napadnutie, ublíženie či zranenie iného žiaka alebo zamestnanca školy,
- f) za krádež,
- g) za vytvorenie zvukovej nahrávky, obrazovej nahrávky počas vyučovania alebo v priestoroch školy mimo vyučovania alebo počas školskej akcie (okrem záznamov so súhlasom zúčastnených s použitím obsahu),
- h) za šírenie zvukovej alebo obrazovej nahrávky na sociálnych sieťach (okrem záznamov so súhlasom zúčastnených s použitím obsahu),
- i) za šikanovanie iných žiakov, napr. „nútené požičievanie“ peňazí, jedla alebo vymáhanie, vydieranie a iné
- j) za podporovanie, sprostredkovanie a vykonávanie činností, ktoré sú zdraviu škodlivé (napr. fajčenie, pitie alkoholických nápojov, používanie zdraviu škodlivých látok – drog a iné) v školských priestoroch a na školských akciách,
- k) za 7 - 9 zápisov v elektronickej žiackej knižke,
- l) za nosenie nebezpečných predmetov ohrozujúcich život a zdravie do školy alebo na školské akcie,

- m) za opakovane udelené výchovné opatrenia,
- n) za svojvoľné opustenie školy a podujatí organizovaných školou,
- o) za úmyselné poškodenie majetku školy spojené s povinnosťou uhradiť spôsobenú škodu.

2. zníženie známky zo správania na stupeň 3 (menej uspokojivé):

- a) za 11 - 20 hodín neospravedlnenej absencie v školskom polroku,
- b) za 10 - 11 zápisov v elektronickej žiackej knižke,
- c) za opakované porušovanie školského poriadku školy, za ktoré už boli udelené výchovné opatrenia,
- d) za úmyselné ublíženie na zdraví,
- e) opakované šikanovanie iných žiakov, napr. „nútené požičiavanie“ peňazí, vymáhanie jedla, vydieranie a iné,
- f) za vandalizmus v škole aj mimo školy.

3. zníženie známky zo správania na stupeň 4 (neuspokojivé):

- a) za viac ako 20 hodín neospravedlnenej absencie,
- b) za opakovanú posmešnú, vulgárnu komunikáciu, za posmešné a vulgárne správanie, za fyzické napadnutie a urážanie iného žiaka, učiteľa alebo zamestnanca školy,
- c) za 12 a viac zápisov v elektronickej žiackej knižke,
- d) za opakované a cielené vytváranie zvukových nahrávok alebo obrazových nahrávok počas vyučovania, v priestoroch školy a ich šírenie na sociálnej sieti s úmyslom poškodiť konkrétnej osobe,
- e) za spáchanie takeého činu, ktorým by bola ohrozená mravná a etická výchova ostatných žiakov.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov z ústnej odpovede, z písomnej práce, z praktických cvičení podľa nasledovných kritérií.

Pri hodnotení žiakov so zdravotným postihnutím alebo vývinovými poruchami sa zohľadňuje ich diagnóza.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami. Je schopný samostatne študovať vhodné texty.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované

intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Žiak je schopný samostatne alebo s menšou pomocou študovať vhodné texty.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí nepodstatné medzery. Požadované intelektuálne a motorické činnosti nevykonáva vždy presne. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie za pomoci učiteľa korigovať. Osvojené vedomosti a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky. Je schopný samostatne študovať podľa návodu učiteľa.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby. Pri využívaní vedomostí pri výklade a hodnotení javov je nesamostatný. V logickosti myslenia sa vyskytujú závažné chyby a myslenie je spravidla málo tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má spravidla závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby vie žiak za pomoci učiteľa opraviť. Pri samostatnom štúdiu má veľké nedostatky.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné nedostatky. Jeho schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti má veľmi podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa. Nevie samostatne študovať.

Výchovno-vzdelávacie výsledky v odborných vyučovacích predmetoch v rámci praktického vyučovania sa klasifikujú podľa kritérií :

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje:

- Ak sústavne prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu.

- Pohotovo, samostatne a tvorivo využíva získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti. Ovláda zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu.
- Praktické činnosti vykonáva pohotovo, samostatne uplatňuje získané zručnosti a návyky.
- Bezpečne ovláda postupy a spôsoby práce, dopúšťa sa len menších chýb, výsledky jeho práce sú bez závažných nedostatkov. Účelne si organizuje vlastnú prácu, udržuje pracovisko v poriadku.
- Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a aktívne sa stará o životné prostredie.
- Hospodárne využíva suroviny, materiál, energiu.
- Vzorne obsluhuje a udržuje výrobné alebo laboratórne pomôcky, nástroje, náradie a meradlá.
- Aktívne prekonáva vyskytujúce sa prekážky.
- Má mimoriadnu snahu o zvládnutie úlohy
- Dodržiava termíny

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje:

- ak prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu
- Samostatne, ale menej tvorivo a s menšou istotou využíva získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti
- Praktické činnosti vykonáva samostatne, v postupoch a spôsoboch práce sa nevyskytujú podstatné chyby a v umeleckej praxi nedostatok umeleckých schopností
- Výsledky jeho práce majú drobné nedostatky
- Účelne si organizuje vlastnú prácu, pracovisko udržuje v poriadku. Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a stará sa o životné prostredie
- Pri hospodárnom využívaní surovín, materiálu a energie robí malé chyby
- Výrobné alebo laboratórne zariadenia obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatkami
- Prekážky v práci prekonáva s občasnou pomocou
- Má snahu o zvládnutie úlohy
- Dodržiava termíny

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje

- ak prejavuje vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu prevažne kladne, s menšími výkyvmi
- S pomocou učiteľa uplatňuje získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti
- V praktických činnostiach sa dopúšťa chýb a pri postupoch a spôsoboch práce a v umeleckej praxi pri využívaní umeleckých schopností, potrebuje občasnú pomoc učiteľa
- Výsledky práce majú nedostatky. Vlastnú prácu organizuje menej účelne, udržuje pracovisko v poriadku
- Dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a v malej miere prispieva k tvorbe a ochrane životného prostredia.

- S pomocou učiteľa je schopný hospodárne využívať suroviny, materiály a energiu.
- Pri obsluhu a údržbe výrobných laboratórnych zariadení a pomôcok, nástrojov, náradia a meradiel ho musí častejšie usmerňovať učiteľ
- Prekážky v práci prekonáva s častou pomocou učiteľa.
- Prejavuje snahu o zvládnutie úlohy
- Dodržiavanie termínov býva podmienené aktivitou vyučujúceho

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje:

- ak pracuje bez záujmu a vzťahu k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu
- Získané teoretické poznatky vie pri praktickej činnosti využiť len za sústavnej pomoci učiteľa. V praktických činnostiach, zručnostiach a návykoch sa dopúšťa väčších chýb
- Pri voľbe postupov a spôsobov práce a v umeleckej praxi pri využívaní umeleckých schopností, sústavne potrebuje pomoc učiteľa. Vo výsledkoch práce má závažné nedostatky
- Prácu vie organizovať za sústavnej pomoci učiteľa, menej dbá na poriadok pracoviska,
- Menej dbá na dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a taktiež o životné prostredie
- Porušuje zásady hospodárnosti využívania surovín, materiálu a energie
- V obsluhu a údržbe výrobných a laboratórnych zariadení a pomôcok, prístrojov, nástrojov, náradia a meradiel sa dopúšťa závažných nedostatkov
- Prekážky v práci prekonáva len s pomocou učiteľa.
- Prejavuje malý záujem o zvládnutie úlohy
- Dodržiavanie termínov je podmienené neustálou aktivitou vyučujúceho

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje:

- Ak neprejavuje záujem o prácu a jeho vzťah k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu nie je na potrebnej úrovni
- Nevie ani s pomocou učiteľa uplatniť získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti
- V praktických činnostiach, zručnostiach a návykoch má neakceptovateľné nedostatky.
- Pracovný postup nezvládne ani s pomocou učiteľa.
- Výsledky jeho práce sú nedokončené, neúplné, nepresné, nedosahujú ani dolnú hranicu predpísaných ukazovateľov.
- Prácu na pracovisku si nevie organizovať, nedbá na poriadok pracoviska.

- Neovláda predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a nedbá na ochranu životného prostredia.
- Nevyužíva hospodárne suroviny, materiál a energiu.
- V obsluhu a údržbe výrobných alebo laboratórnych zariadení a pomôcok, prístrojov, náradia a meradiel má vážne nedostatky.
- Nemá záujem o zvládnutie úlohy
- Termíny nedodržiava

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
 - prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
 - motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
 - výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
 - informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
 - rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
 - spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

Hodnotenie na základe nižšie uvedených kritérií bude využívať nasledovné formy:

1) podľa výkonu žiaka

- výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard),
- individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia
- (maturitná skúška),
- formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom.

3) podľa času

- priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia,
- záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia.

4) podľa informovanosti

- formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť,
- neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v OVP je založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol.

Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti.

Spôsoby a postupy hodnotenia môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne
- skupinovo
- frontálne

b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),

- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE

Praktické cvičenia
 Simulované situácie
 Úloha hrou
 Ústne odpovede
 Projekt
 Zistenie
 Stanovenie (niečo určiť)
 Prípadová štúdia
 Zapisovanie do pracovnej knihy
 Protokoly
 Správy
 Osobný rozhovor
 Dotazník

KOGNITÍVNE KOMPETENCIE

Ústna odpoveď (krátke, súvislé
 a obmedzené odpovede, doplnenia)
 Písomné odpovede (testy)
 Projekt
 Zistenie
 Stanovenie (niečo určiť)
 Porovnanie
 Prípadová štúdia
 Školská práca
 Úlohy a cvičenia

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiakov (stupne prospechu a správania) sú uvedené v § 55 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Pri klasifikácii jednotlivými stupňami sa učiteľ riadi Metodickým pokynom č. 21/2011, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej

republike. Ústne skúšanie je kombinované s ostatnými spôsobmi (písomné testy, skupinová práca, samostatná práca).

O študijných výsledkoch žiakov sú rodičia priebežne informovaní prostredníctvom internetovej žiackej knižky, na triednych aktívoch Rady rodičov, prípadne prostredníctvom triednych učiteľov a ostatných vyučujúcich.

Na prvej vyučovacej hodine oboznámi vyučujúci žiakov s tematickým výchovno-vzdelávacím plánom preberaného učiva, podmienkami štúdia a klasifikácie v danom predmete (počet písomných prác, ústne skúšanie, ročníkové práce, projekty, seminárne práce, laboratórne cvičenia a pod. a ich vplyv na výsledné hodnotenie).

6 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Vzdelávanie dospelých je v súčasnej dobe stále viac ovplyvňované koncepciou celoživotného vzdelávania, ktorá predstavuje zásadnú zmenu v poňatí celého vzdelávacieho systému. Systém celoživotného vzdelávania, ktorý sa postupne začína vytvárať a realizovať, umožní plynulý prechod, spoluprácu a prekryvanie medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, zamestnania a podnikania.

Dospelí musia využívať iné možnosti a formy vzdelávania a to večernú, diaľkovú, individuálnu, kombinovanú alebo formou dištančného vzdelávania, kde je vzdelávanie spojené so získaním kompetencií v oblasti informačných a komunikačných technológií. Práve informačné a komunikačné technológie môžu zohrať významnú úlohu vo vzdelávaní dospelých.

Pri koncipovaní vzdelávania dospelých podľa ŠVP budú zohľadňované špecifické črty tejto kategórie dospelých žiakov:

- **špecifiká funkcie a cieľov vzdelávania dospelých** – vzdelávanie dospelých plní nielen funkciu kvalifikačnú, pri ktorej získavajú absolventi počiatočnú kvalifikáciu na úrovni ISCED 3A ale tiež funkciu zvýšenia kvalifikácie v danom odbore štúdia na úrovni ISCED 4A. Ide o typ štúdia, ktorý vedie k získaniu vyššieho stupňa vzdelania potrebného pre prístup k ďalšiemu vzdelávaniu na vyššej úrovni ISCED 5B. Vzdelávanie dospelých na stupni ISCED 4A sa realizuje formou pomaturitného špecializačného alebo kvalifikačného štúdia, ktoré je súčasťou štátnych vzdelávacích programov na úrovni ISCED 4. Podmienky vstupu do týchto vzdelávacích programov sú stanovené štátnym vzdelávacím programom
- **situačné špecifiká vzdelávania dospelých** sú späté tak s rodinným, ako aj s pracovným a spoločenským životom dospelých. Preto vzdelávacie programy musia veľmi citlivo reagovať na túto situáciu dospelých a ich individuálne vzdelávacie potreby, a to tak z hľadiska obsahu vzdelávania, ako aj z hľadiska zodpovedajúcich metód výučby, kontroly štúdia a pod. V obsahu vzdelávania je potrebné zobrať do úvahy primeranosť obsahu všeobecného vzdelávania, ktorý je často mechanicky prebraný z programov počiatočného vzdelávania a nezodpovedá vedomostiam, zručnostiam, ani životným skúsenostiam dospelých. V oblasti hodnotenia vzdelávacích výstupov sa musíme predovšetkým orientovať vo väčšej miere na individualizáciu hodnotenia, ktoré umožňuje aj individuálne tempo učenia a prípravu na záverečné hodnotenie dospelých, jednotlivcov. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že dospelí žiaci bývajú zrelší, skúsenejší, a preto aj cieľavedomejší a spoľahlivejší. Naproti tomu bývajú často citlivejší na prípadné študijné úspechy alebo neúspechy. Vyšší stupeň samostatnosti vedie však aj k tomu, že vzťah učiteľa a žiaka býva na

vyššej partnerskej úrovni, a preto učitelia bývajú skôr konzultanti a radcovia ako klasickí učitelia.

Základnou črtou učiteľa dospelých žiakov by mal byť veľmi taktný záujem o žiaka spojený so snahou pochopiť jeho ťažkosti a zábrany súvisiace s výučbou a učením. Podmienkou práce učiteľa je úcta k dospelému žiakovi pri rešpektovaní jeho osobnosti, záujmu, schopnosti, ale i vlastných predstáv o sebe samom. So žiakom ho spája spoločný cieľ, ktorý by mal byť realizovaný na základe partnerstva a spolupráce. Preto učiteľ musí prispôbovať svoju rolu v triede, ale aj postupy práce pri vyučovaní. Neexistuje optimálna didaktická metóda, ktorá má svoje výhody a nevýhody. Oblasť vzdelávania dospelých by mala byť prienikom klasických školských metód a vhodne zvolených ďalších metód, ktoré sa ukázali ako najefektívnejšie pre ďalšie odborné vzdelávanie. Veľká pozornosť by sa mala venovať aj samoštúdiu žiakov a teda metódam učenia sa.

7 VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

7.1 Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia určujeme pomocou záväznej smernice MŠ SR prostredníctvom aspoň troch merateľných ukazovateľov – podmienkou je splniť minimálne tri z nasledujúcich kritérií súčasne:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma. V našich podmienkach ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života.

Žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné študijné odbory. Vzdelávacie programy žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia musia byť koncipované širšie – aj výchovne, nakoľko musia zahŕňať aj hodnotovú reorientáciu, získavanie žiakov pre alternatívny životný štýl, aktivizáciu žiakov, ich motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu ku vzdelávaniu, k práci, povolaniu, rozvíjanie profesionálnych záujmov.

U tejto skupiny žiakov je potrebné osobitne zdôrazniť význam cielej prevencie pred vznikom sociálno-patologických javov (agresivita, kriminalita, drogové závislosti), nakoľko žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú sociálnou patológiou zvýšene ohrození. Podmienkou efektívnej integrácie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia do bežných stredných škôl je dostatočný špeciálno-pedagogický a psychologický servis (školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, školský psychológ), doplňujúca odborná príprava učiteľov školy a úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Strednej škole s integrovanými žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa odporúča zabezpečiť intenzívnu spoluprácu so špecializovanými odbornými pracoviskami (špeciálno-pedagogická poradňa, pedagogicko-psychologická poradňa), tiež s občianskymi združeniami (pre rómsku komunitu, starostlivosť o azylantov ap.), so zamestnávateľmi v regióne.

7.2 Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov

Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne v odbornom vzdelávaní a príprave je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Prichádzala by do úvahy ich integrácia do bežných stredných škôl, absolvovanie odboru v skrátenom čase s možnosťou ďalšieho vzdelávania v nadväznom študijnom odbore, prípadne podnikanie v príslušnej oblasti. Okrem zaujímavých výsledkov, ktoré by sa dosiahli v príslušnom povolani by bolo vhodné angažovať výnimočne nadaných ľudí aj do pedagogického procesu, do odborného vzdelávania a prípravy ďalších mladých ľudí pre príslušné manuálne povolania. Na druhej strane môžu mať mimoriadne nadaní žiaci množstvo problémov pri zvládaní štúdia, či pri nadväzovaní sociálnych vzťahov. Zatiaľ čo v činnostiach, pre ktoré majú mimoriadne nadanie alebo o ktoré majú vysoký záujem, dosahujú vynikajúce výsledky, môžu dosahovať v iných oblastiach priemerné alebo slabé výsledky. Príčinou môže byť napríklad skutočnosť, že sa nevedia efektívne učiť, podceňujú precvičovanie a opakovanie učiva, preferujú vlastné tempo a spôsob učenia, zatiaľ čo spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich spomaľuje a demotivuje. Mimoriadne nadaní žiaci sa často prejavujú ako výrazné osobnosti, čo však môže mať svoje negatíva, hlavne v oblasti sociálnej komunikácie. Môžu mať tiež problémy v sebahodnotení, v ponímaní seba samého, sú často citliví na hodnotenie inými, ťažko nadväzujú kontakty s druhými ľuďmi. Títo žiaci nebývajú často pozitívne prijímaní svojím okolím – a to tak spolužiakmi, ako aj učiteľmi. Konflikty s učiteľmi môžu vznikať napríklad preto, že žiak nepovažuje niektoré predmety za dôležité, tiež preto, že svojimi vedomosťami a zručnosťami a neustálym záujmom o obsah výučby prevyšuje učiteľa alebo narúša vyučovanie. Problémy v komunikácii so spolužiakmi môžu prerásť do šikanovania nadaného žiaka – alebo na druhej strane môže dôjsť k prispôsobeniu sa skupinovým normám a k zníženiu výkonnosti a ďalšieho rozvoja žiaka. Preto je veľmi dôležité zistiť, v čom žiak vyniká, ale aj aké má nedostatky a problémy a prispôbiť tomu svoju prácu s ním. Rovnako je dôležité, aby škola poznala vývoj žiaka už na základnej škole, doterajšiu pedagogicko-psychologickú prácu s ním, jeho anamnézu, vrátane rodinnej anamnézy.

Významná je spolupráca všetkých učiteľov, ktorí mimoriadne nadaného žiaka učia, tiež spolupráca s rodičmi žiaka, so psychológom, výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom, prípadne spolupráca so špecializovanými odbornými pracoviskami (poradňou, výskumným pracoviskom, vysokou školou). Vo výučbe týchto žiakov je vhodné využívať náročnejšie metódy a postupy, problémové a projektové vyučovanie, dištančné e-vzdelávanie,

samoštúdium, intenzívne využívanie IKT. Aj mimoriadne nadaných žiakov treba vhodne zapájať do skupinovej výučby, do tímovej spolupráce (buď v roli vedúceho, alebo radového člena), čím sa rozvíja ich socializácia, tolerantnosť, adaptabilita, schopnosť kooperovať, včleňovať sa do pracovného kolektívu. Škola môže umožniť mimoriadne nadaným žiakom výučbu niektorých špeciálnych predmetov, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho plánu. V rámci individuálneho vzdelávacieho plánu môže riaditeľ upraviť aj organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy mimoriadne nadaného žiaka napríklad skrátením jej dĺžky, prípadne kombináciou obsahu vzdelávania viacerých odborov.

OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil pediater poskytujúci všeobecnú starostlivosť pre deti a dorast v prípade externej formy štúdia všeobecný lekár pre dospelých. Do študijných odborov na SZŠ Moyzesova 17 môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov MZ SR. Do študijných odborov na SZŠ Moyzesova 17 nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové (okrem porúch zraku) alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu. Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie.	
Špecifické poruchy učenia	Vzhľadom na vysoké nároky zdravotníckych študijných odborov na študijné predpoklady žiakov, treba zväžiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou. Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.
Mimoriadne nadaní žiaci	Je spoločensky prospešné, ak sa o zdravotnícke študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v zdravotníctve. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie). Uvedené neplatí pre odbornú prax.

7.3 Systém podpory žiakov v rámci inkluzívneho vzdelávania

Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej aj „ŠVVP“) je žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (cieľov a obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Zohľadnenie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť mu rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a osobnosti, a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a primerané začlenenie do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami je:

- a) žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.: o žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím), o žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania),
- b) žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- c) žiak s nadaním.

Realizujeme inkluzívne vzdelávanie, ktorého podstatou je spoločná výchova a vzdelávanie žiakov, uskutočňované na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúce ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia.

Cieľom inkluzívneho vzdelávania je, aby sa podpora vo výchove a vzdelávaní odvíjala od skutočných potrieb žiaka a vytvárala tak priaznivé prostredie a príležitosti pre naplnenie individuálneho potenciálu každého žiaka.

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami naša škola zabezpečuje:

- vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka,
- využívanie kompenzačných pomôcok a digitálnej technológie,
- pedagogickú a odbornú podporu, intervenciu školskej psychologičky, výchovnej poradkyne a zariadení poradenstva a prevencie,

- na škole realizujeme programy, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovnovzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. V súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka, individuálny vzdelávací program žiaka so ŠVVP vypracováva výchovná poradkyňa v spolupráci so školským psychológom, špeciálnym pedagógom, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi.

Pri realizácii vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov sa berie ohľad na individuálne osobitosti žiaka so zdravotným znevýhodnením, ale iba v takom rozsahu, aby výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením reflektovali profil absolventa strednej zdravotníckej školy.

Podporné opatrenia

Na základe zmeny legislatívy žiakom s ťažkosťami škola poskytuje podporné opatrenia. Môže ísť o žiakov, ktorí majú dlhodobé ťažkosti v súvislosti s učením, prežívaním alebo správaním ale aj o žiakov, ktorí krátkodobo prechádzajú náročným obdobím a potrebujú upraviť spôsob a formy vzdelávania. Uvedené umožňuje zákon č. 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony platné od 1. septembra 2023.

Pod podpornými opatreniami rozumieme kategóriu odporúčaní pre školu, čo z obsahu alebo formy vzdelávania môže upraviť tak, aby dieťa, ktoré má ťažkosti mohlo využívať svoj plný potenciál a dosahovať v školskom prostredí úspech.

Pre efektívnejšiu prácu so žiakmi s ťažkosťami v škole funguje Školský podporný tím § 84a) zákona 138/2019.

Zloženie podporného tímu:

- školský psychológ (koordinátor ŠPT) - Mgr. Monika Polončáková – poloncakova1@szske.eu,
- kariérový poradca a výchovný poradca - RNDr. Viktória Stupáková, PhD., - stupakova1@szske.eu
- supervízor - PaedDr. Mgr. Miroslava Sinayová, MBA sinayova1@szske.eu,
- koordinátor prevencie - RNDr. Silvia Čornaničová – cornanicova1@szske.eu
- zástupkyňa riaditeľky školy pre odbornú zložku vzdelávania - **Mgr. Lucia Slivkárová** – slivkarova1@szske.eu

Hlavné úlohy školského podporného tímu sú:

- koordinovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
- identifikácia žiakov s rizikovým vývinom a poskytovanie špeciálno-pedagogickej intervencie,
- spolupracovať so zariadením poradenstva a prevencie a ďalšími subjektmi pri podpore žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovy a vzdelávania,

- zabezpečiť vo výchove a vzdelávaní uplatňovanie používania prístupov a stratégií, ktoré vyplývajú z jednotlivých odborov vedy a techniky,
- poskytovať poradenstvo žiakom a zákonným zástupcom a metodickú podporu pedagogickým zamestnancom,
- podieľať sa na tvorbe školského vzdelávacieho programu.

Konkrétnejšie to môžu byť činnosti podľa odbornosti daného člena školského podporného tímu, ako napríklad:

- realizácia preventívnych a intervenčných (nápravných) programov,
- realizácia krátkodobých konzultácií,
- poskytovanie dlhodobého poradenstva,
- pomoc pri adaptácii prvákov či nových žiakov do školy,
- podpora procesu integrácie žiakov so ŠVVP,
- kariérové poradenstvo žiakom,
- poradenstvo a konzultácie pre učiteľov, triednych učiteľov, vychovávateľov a pod.,
- odborné poradenstvo pri tvorbe, tvorba zdravej klímy školy,
- metodické usmerňovanie učiteľov.

Spolupráca a činnosti tímu

ŠPT úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi. Medzi jeho hlavné činnosti patrí:

- diagnostika a identifikácia žiakov s rizikovým vývinom,
- poskytovanie odborného poradenstva a intervencií,
- metodická podpora pedagogických zamestnancov,
- koordinácia s externými odborníkmi a poradenskými zariadeniami,
- podpora pri príprave a realizácii vzdelávacích a preventívnych programov.

Týmto spôsobom § 84a zákona č. 138/2019 Z. z. zabezpečuje komplexnú podporu školy pri vzdelávaní a výchove žiakov, pričom zohľadňuje individuálne potreby a rizikové faktory vo vývine detí a mládeže.

Postup pri poskytovaní podporných opatrení

Potreba poskytovania podporných opatrení môže byť identifikovaná pedagogickým zamestnancom, školským podporným tímom, zákonným zástupcom alebo samotným žiakom. Po posúdení potrieb žiaka škola v spolupráci so zákonným zástupcom, plnoletým žiakom a podľa potreby so zariadením poradenstva a prevencie navrhne vhodné podporné opatrenia, ktoré priebežne vyhodnocuje a podľa potreby upravuje.

Na poskytovaní podpory sa podieľajú všetci pedagogickí a odborní zamestnanci školy. Každý zamestnanec školy svojím prístupom prispieva k vytváraniu bezpečného, rešpektujúceho a inkluzívneho prostredia.

Žiak a jeho zákonný zástupca (alebo plnoletý žiak) sú informovaní o možnostiach podpory poskytovanej školou a aktívne sa podieľajú na plánovaní a hodnotení podporných opatrení.

Škola podporuje odborný rast pedagogických zamestnancov prostredníctvom vzdelávania v oblasti inkluzívneho vzdelávania, práce so žiakmi so ŠVVP, podpory duševného zdravia a efektívnej komunikácie.

V prípade krízových situácií škola zabezpečuje primeranú psychologickú podporu, krízovú intervenciu a spolupracuje s odbornými pracoviskami (CPP, IPčko a ďalšie podľa aktuálnej potreby).

8 MATURITNÁ SKUŠKA

Maturitná skúška je organizovaná podľa zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov. Jej cieľom je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a overenie toho, ako sú žiaci pripravení používať získané kompetencie v ďalšom štúdiu.

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania na úrovni ISCED 3A je absolvovanie maturitnej skúšky v študijných odboroch stredných odborných škôl v zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách, ukončovania pomaturitného štúdia, nadstavbového štúdia, odbornej prípravy v odborných učilištiach a v učilištiach a ukončovania prípravy na výkon jednoduchých činností v odborných učilištiach.

Cieľom maturitnej skúšky (ďalej len „MS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie. Predmetom MS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií,
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Maturitná skúška z jednotlivých predmetov môže pozostávať z externej časti a internej časti. Žiak môže vykonať internú časť maturitnej skúšky okrem, jej písomnej formy, ak úspešne ukončil príslušný ročník, štúdia vzdelávacieho programu študijného odboru a ak vykonal externú časť maturitnej skúšky a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky. Žiak môže konať maturitnú skúšku len z vyučovacích predmetov uvedených v učebnom pláne školy, v ktorých sa vzdelával.

Maturitná skúška v 4-ročných študijných odboroch stredných odborných škôl na úrovni ISCED 3A sa skladá zo 4 predmetov: **slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, teoretická časť odbornej zložky, praktická časť odbornej zložky.**

Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je celoodborová, komplexná, nie predmetová a jej cieľom je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky overuje úroveň osvojených zručností žiakov a ich schopnosť aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Podmienky úspešného vykonania maturitnej skúšky stanovuje vyhláška MŠVVaŠ SR č. 209/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách:

- Žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý má externú časť maturitnej skúšky a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky
 - nie je horšie ako stupeň prospechu 3 - dobrý a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa **viac ako 25%** z celkového počtu bodov alebo v externej časti získa **viac ako 33%** z celkového počtu bodov, alebo
 - je stupeň prospechu 4 - dostatočný a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa **viac ako 25%** z celkového počtu bodov a súčasne v externej časti získa **viac ako 33%** z celkového počtu bodov.
- Žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý má externú časť maturitnej skúšky a nemá písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky
 - nie je horšie ako stupeň prospechu 3 - dobrý a v externej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25% z celkového počtu bodov alebo
 - je stupeň prospechu 4 - dostatočný a v externej časti maturitnej skúšky získa viac ako 33% z celkového počtu bodov.
- Žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý nemá externú časť maturitnej skúšky a nemá písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky nie je horšie ako 4 - dostatočný.
- Žiak úspešne vykoná externú časť maturitnej skúšky z dobrovoľného predmetu, ak v nej získa viac ako 33% z celkového počtu bodov.

Žiakovi, ktorý úspešne vykonal maturitnú skúšku, sa vydá vysvedčenie o maturitnej skúške najneskôr do piatich dní od vykonania poslednej časti maturitnej skúšky. Na vysvedčení je uvedené hodnotenie žiaka v jednotlivých predmetoch externej časti maturitnej skúšky vrátane percentilu a všetkých foriem internej časti maturitnej skúšky. Na vysvedčení sa uvedie dátum konania poslednej časti maturitnej skúšky.

8.1 Témy maturitnej skúšky

MS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu. **Je zásadným vzdelávacím výstupom**

absolventov študijných odborov stredných odborných škôl, ktorí vykonaním maturitnej skúšky získajú na jednej strane hlavne odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolani a na druhej strane možnosť ďalšieho vzdelávania.

Získané maturitné vysvedčenie potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie.

Pri teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky má žiak využívať a aplikovať vedomosti a schopnosti z rôznych odborných predmetov komplexne, uplatňovať rôzne matematické a prírodovedné hľadiská. Pri skúške sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať integrované a aplikačné medzipredmetové vzťahy v oblasti všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovednej stránky a správneho uplatňovania odbornej terminológie na základne kritériového hodnotenia výkonov.

Školský vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – maturitné vysvedčenie, požadovanú kvalifikáciu alebo postúpil na vyšší stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. **Výkonový štandard** je svojím zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia tohto štandardu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie na základe spoľahlivých meracích prostriedkov, ktorými sa overí dosiahnutie cieľa. **Je základňou pre stanovenie maturitných tém ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu. Skompletizovanie maturitných tém** teda znamená identifikáciu **sumatívneho vzdelávacieho výstupu**.

Pri tvorbe maturitných tém pre teoretickú a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky by sa mali osvojiť a utvrdiť vzťahy medzi štandardmi a kompetenciami. **Maturitná téma** je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý má žiak v priebehu maturitnej skúšky riešiť. V odbornej zložke maturitnej skúšky by mala smerovať k napodobeniu určitých odborných úloh, činností alebo situácii, ktoré sa uplatňujú na pracovisku v rámci povolania, pre ktoré sa žiaci pripravujú. Maturitná téma **je integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Preto sa skladá z **podtém**. Ich obsahová skladba je koncipovaná tak, aby absolvent mal možnosť preukázať naplnenie všetkých výkonových kritérií v danom študijnom odbore. Zásadná profilová časť sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov odvodených od vzťahov a súvislostí k profilovým predmetom. V ďalších častiach – aplikačná oblasť – sa uvádzajú všetky dôležité väzby a súvislosti dopĺňujúce profilovú časť podtém tak, aby maturitná téma bola komplexná.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy MS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém sa musíme vyvarovať nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme MS komplexne riešiť, nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejavovať pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov,
- téma nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme MS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov. Orientujú a podporujú žiaka na preukázanie požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň.

Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové – prioritné, aplikačné a doplnujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecnovzdelávacích predmetov daného študijného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠkVP v časti Hodnotenie vzdelávacích výstupov sa odporúča používať relevantnú Metodickú príručku na prípravu a priebeh teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

8.2 Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách

Hodnotenie MS ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia. Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania.

Vzdelávacie výstupy predstavujú základ pre kritériové hodnotenie vedomostí žiaka. Vymedzenie metód, prostriedkov a kritérií hodnotenia a by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Vzdelávacie výstupy

- musia odpovedať na otázku **čo** sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil svoje štúdium,
- musia odpovedať na otázku, **ako** má žiak vzdelávací výstup zvládnuť. Podtémy pomáhajú usporiadať zásadné informácie vo forme výkonov v logickej sekvencii v rámci danej maturitnej témy,
- sú pre žiakov **jasné a konzistentné**,
- majú **odsúhlasenú štruktúru**,
- môžu mať **vlastné učebné zdroje** (pomôcky, prístroje, modely, odborné tabuľky, vlastné práce, atď.),
- predstavujú základ pre **kritériové hodnotenie** vedomostí, zručnosti a kompetencie žiaka.

Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Výber metódy hodnotenia bude závisieť na tom, ako bude ktorá z nich vhodná na overovanie konkrétnych vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú špecifikované v kľúčových cieľoch. Či je vybraná metóda hodnotenia vhodná pre vzdelávací cieľ, závisí od toho:

- ako by mala daná **požadovaná činnosť/výkon** byť preukázaná/ný,
- aké sú **podmienky**, v ktorých má daná činnosť/výkon prebiehať,
- aké sú **výkonové štandardy**, podľa ktorých by sa mala daná činnosť vykonať.

Odporúčaná norma hodnotenia je forma, ktorou sa porovnáva výkon žiaka s výkonmi iných žiakov. Je preto dôležité, aby správne nastavený systém hodnotenia monitoroval a

zabezpečil na správnom základe dodržiavanie smerníc stanovených činností, preskúmal zabezpečenie ich účinnosti a využiteľnosti s aspektom na meniace sa potreby užívateľov, priemyselné a obchodné štandardy.

Presnosť a presnosť

Hoci poznáme pestrú paletu metód hodnotenia, ktoré sa používajú na meranie vedomostí, základným bodom je fakt, že každé vykonané meranie musí byť presné a presné. Používa sa bez ohľadu na to, aby sa výsledky vytvorili ako základ pre proces ich zaznamenania alebo pre certifikáciu vedomostí. Aby boli presné a presné, merania musia priniesť platná a spoľahlivé informácie.

Platnosť – validita

Je miera na meranie každého hodnotenia, ktoré má zmysel merať. Kontrola platnosti je zase proces, ktorý je kompetentným orgánom schválený a ktorý sa realizuje v inštitúcii zodpovednej za tvorbu vzdelávacích programov. Každý systém hodnotenia je platný v rozsahu, v ktorom sa meria to, čo si vyžaduje byť zamerané. Za účelom zabezpečiť platnosť hodnotenia je preto nevyhnutné:

- jasne definovať, čo sa má skúšať,
- vybrať prijateľné metódy na meranie vedomostí.

Spoľahlivosť

Je miera dôslednosti a zásadovosti, s ktorou sú výsledky akéhokoľvek hodnotenia vysvetlené a popísané. Je rovnako dôležité pre účinné hodnotenie.

Reliabilita metód hodnotenia má zabezpečiť, aby:

- všetci žiaci jasne pochopili, čo sa od nich vyžaduje,
- podmienky hodnotenia boli známe a dodržiavali sa,
- všetky výsledky boli založené na odsúhlasených vyznačených schémach a postupoch,
- hodnotenie zaručovalo obmedzenie účinku pravdepodobných chýb/nepresností.

Spravodlivosť

Učitelia a žiaci musia považovať hodnotiaci systém za primeraný cieľom vzdelávania, prístupu vzdelávania a učebnému plánu. To znamená, že systém bude otvorený, ak žiaci budú plne informovaní o cieľoch vzdelávania a prípravy, výkonových kritériách a podmienkach hodnotenia.

Praktickosť

System hodnotenia musí byť tesne previazaný na podstatné kvalifikačné štandardy, ktoré zabezpečia najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov. Ďalšie praktické hľadiská zahŕňajú podiel času hodnotenia na celkovom vzdelávacom čase, ľahké použitie, administratívnu účinnosť a faktory nákladov/výhod.

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa kritérií.

8.3 Ciel'ové požiadavky na maturitnú skúšku

Ciel'om je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov – profilu absolventa.

8.4 Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh maturitnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V rámci ŠkVP budú tieto kritériá špecifikované v závislosti na orientácii konkrétneho študijného odboru a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS. Pri hodnotení MS sa budú na škole využívať nasledujúce kritériá pri hodnotení výkonu žiaka.

Kritériá pre teoretickú časť odbornej zložky MS

- porozumenie téme,
- správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
- schopnosť správne analyzovať tému,
- vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
- schopnosť praktickej aplikácie poznatkov,
- prezentácia samostatnej, komplexnej a správnej odpovede,
- výraznosť a istota prezentácie,
- rutinné zmysluplné využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
- dôslednosť a zodpovednosť pri vypracovaní témy,
- istota pri riešení problémových situácií, javov a problémov,
- schopnosť predniesť vlastné riešenie.

Kritériá pre praktickú časť odbornej zložky MS:

- pochopenie úlohy,

- správne analyzovaná téma,
- správne používanie odbornej terminológie,
- schopnosť teoretickej aplikácie pri praktickom predvedení úlohy,
- samostatnosť pri práci,
- správna a efektívna voľba metód pri postupe práce,
- správny výber náradia, prístrojov, strojov, zariadení, materiálov, a pod.,
- efektívna organizácii práce na pracovisku,
- dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
- uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia,
- dodržanie bezpečnostných, hygienických a protipožiarnych opatrení,
- výsledok práce.

8.5 Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Materiálne a priestorové podmienky sú v jednotlivých študijných odboroch rozdielne, a sú konkretizované v maturitných témach a zadaniach pre každý študijný odbor osobitne a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS.

Priestory nevyhnutné na realizáciu MS (vo všeobecnosti):

- odborné učebne,
- pracoviská klinickej praxe (podľa konkrétneho študijného odboru),
- špeciálne zariadenia,
- ostatné priestory podľa potrieb a orientácie študijného odboru.

Povolené pomôcky pri priebehu MS (vo všeobecnosti):

- počítač s nutným aplikačným softwarom, prístup na internet, dátové súbory na elektronických nosičoch,
- spätný projektor, skener, tlačiareň, elektronické médiá podľa potreby,
- modely, priesvitky, obrazy,
- kalkulačka,
- odborná literatúra, publikácie, príručky, právne normy a predpisy, dokumenty textového a grafického charakteru v tlačenej a elektronickej podobe,
- vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie),
- nástroje, prístroje, stroje, zariadenia, materiál
- ochranné pomôcky.

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania v zdravotníckych študijných odboroch úrovni ISCED 3A, resp. 4A je úspešné absolvovanie maturitnej skúšky v študijnom odbore na strednej zdravotníckej škole , ktorou sa získava odborná spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania v zmysle platných predpisov.

9 PRIEREZOVÉ TÉMY

Súčasťou ŠkVP sú prierezové témy, ktoré reflektujú otázky súčasného človeka, krajiny, Európskej únie a sveta. Prelínajú sa ako povinná súčasť vzdelávania jednotlivými predmetmi a môžu sa uplatňovať prostredníctvom rôznych organizačných foriem a metód výučby (riešením problémov a projektov, prípadovou štúdiou, kooperáciou, zážitkovým učením sa a pod.).

9.1 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, čo výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci stredných škôl sú čoraz častejšie v osobnom i verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa dostávajú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Hlavné ciele prierezovej témy multikultúrna výchova

- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl.
- rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.
- rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú alebo môžu prísť do styku.
- poskytovať podnety pre tvorbu vyargumentovaných postojov k odlišným kultúram.
- podporovať samostatné kritické myslenie.
- konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerance a vzájomnej úcty.

Multikultúrna výchova rozvíja kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Pre žiakov vyššieho sekundárneho vzdelávania je nevyhnutné podoprieť multikultúrnú výchovu dostatkom materiálu a podnetov pre rozvoj kritickej reflexie svojej i iných kultúr.

Metódy: Pre multikultúrnú výchovu sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné a kooperatívne metódy vyučovania, v ktorých sa rozvíja i kritické myslenie žiakov, ako aj ich schopnosť samostatne a zodpovedne reagovať na kultúrnu rôznorodosť sveta. Samostatná aktivita žiakov výrazne podporuje efektívnosť multikultúrnej výchovy. Svoje ciele naplňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny.

Výchovno-vzdelávacia činnosť školy v oblasti multikultúrnej výchovy je efektívna najmä vtedy, ak sa celé prostredie a atmosféra školy rozvíjajú ako systémy citlivé na kultúrne špecifiká.

9.2 Mediálna výchova

V mediálnej výchove je naším cieľom, aby si žiaci uvedomili špecifiká súčasných médií a vedeli sa orientovať v mediálnej ponuke. Je dôležité, aby vedeli posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov a produktov, aby pochopili komerčnú podstatu médií a z toho vyplývajúce negatíva. Snažíme sa napomáhať rozvoju schopnosti žiakov disponovať nástrojmi, ktoré pomáhajú zvládnuť orientáciu a existenciu v mediálnom svete. Vedíme žiakov ku kompetentnému zaobchádzaniu s médiami, kritickému a aktívnemu využívaniu médií a ich produktov, či spoznávaniu princípov autoregulácie médií. Je dôležité, aby si žiaci vedeli vytvárať vlastné mediálne produkty, mali schopnosť verbálne vyjadriť autorský zámer, obhájiť svoj názor, argumentovať, diskutovať, verejne vystupovať a zaujať racionálny postoj k „novým médiám“. Žiaci si majú uvedomiť vplyv médií na život jednotlivca v spoločnosti, na verejnú mienku, a taktiež vzťah médií k politike. V neposlednom rade by mali žiaci vedieť poznávať nebezpečenstvá médií a ich zneužívania a vedieť sa efektívne brániť. Našou snahou je vybudovať u žiakov mediálnu kompetenciu, aby vedeli kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá a vedeli v nich objavovať to hodnotné, čo pozitívne formuje ich osobnostný a profesijný rast.

9.3 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ (OSR) sa prelína celým vzdelávaním. Jej cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným,
- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým,
- zvládaniu vlastného správania,
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej,
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií,
- akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania sa v každodennom živote.

Význam prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezovou témou osobnostný a sociálny rozvoj sa napomáha rozvíjaniu ľudského potenciálu žiakov, poskytuje im základné podklady pre rozhodnutie k plnohodnotnému a zodpovednému životu. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Rozvíja u žiakov sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. Umožní žiakom rozmyšľať o sebe (sebareflexia), o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi (reflexia), svojom živote a smerovaní. Orientuje ich uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Znalosti a zručnosti získané v rámci tejto prierezovej témy žiakom pomáhajú reagovať aj na morálne a kultúrne otázky. Pomáha žiakom udržať si maximum osobnostnej stability, pestovať si kvalitné medziľudské vzťahy, čeliť možným rizikám a starať sa o svoje psychosomatické zdravie. Táto prierezová téma rozvíja sociálne zručnosti a etické predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnej skupine a tiež v širšom ľudskom spoločenstve. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k dobrej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Metódy realizácie

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj vytvára priestor pre uplatnenie medzipredmetových vzťahov a aktivizujúcich participatívnych vyučovacích metód, ako sú projektová, kooperatívna a problémová metóda. Môže sa napríklad realizovať prostredníctvom modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Dôležité však je, aby sa vždy realizovala prakticky, berúc do úvahy psychosociálne a vývinové

charakteristiky žiakov a so zreteľom na ich aktuálne problémy a každodenný život. Kľúčovým výchovno-vzdelávacím momentom je rozvíjanie osobnostných a sociálnych kompetencií žiakov, tzn. že „učivom“ je tu samotný žiak, resp. skupina žiakov (trieda) a interakcie medzi nimi v bežných každodenných situáciách. Tento fakt si vyžaduje od pedagóga cielený a citlivý prístup, vysokú dávku empatie a trpezlivosti.

9.4 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno-komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Prínos environmentálnej výchovy k rozvoju osobnosti žiaka

V oblasti vedomostí, zručností a schopností

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;

- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, nieť zodpovednosť.

9.5 Ochrana života a zdravia

Povinné učivo prierezovej tematiky Ochrana života a zdravia poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany zdravia a života svojho i iných ľudí. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami, prírodnými katastrofami a terorizmom.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom predmetov ŠkVP – SJL, DEJ, CHE, FYZ, ANF, LAB. Osobitnou formou vyučovania učiva ochrany človeka a zdravia sú účelové cvičenia, ktoré sa konajú v prvom a druhom ročníku. Samostatnou povinnou organizačnou formou vyučovania je kurz ochrany človeka a zdravia, ktorý organizujeme internátnou formou v treťom ročníku. Kurz je vyvrcholením procesu výchovy žiakov v tejto oblasti, formuje ich vlastenecké povedomie, dotvára sústavu ich zručností a návykov o ochrane života človeka a jeho zdravia, prispieva ku zvyšovaniu telesnej zdatnosti a psychickej odolnosti žiakov.

9.6 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma pomáha žiakom rozvíjať kompetencie tak, aby boli schopní komunikovať, argumentovať, prezentovať, získavať informácie a pracovať s nimi, aby vedeli spolupracovať v rámci skupiny a takisto následne prezentovať tieto výsledky v skupine.

Cieľom je, aby sa žiaci naučili efektívne využívať čas, aby si vedeli rozvrhnúť harmonogram svojej práce, aby vedeli informácie selektovať, spracovať, stanoviť hypotézu a následne, aby na základe informácií vedeli riešiť problémy.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnuť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

9.7 Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to množstvo schopností, ktoré sú podmienené mnohými premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Finančne gramotní absolventi stredných škôl by však mali aspoň vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach.

Finančná gramotnosť je okrem iného zakomponovaná aj do obsahového štandardu, ktorý bol vypracovaný pred projektom s cieľom, aby žiaci boli schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach..

9.8 Ľudské práva

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, naučiť žiakov konštruktívne riešiť konflikty, byť tolerantní pri komunikácii, rešpektovať právo na rasovú, národnostnú, náboženskú, politickú a kultúrnu odlišnosť, správať sa zodpovedne voči sebe i ostatným.

Cieľom je zapájať žiakov do Olympiády ľudských práv a do ďalších aktivít v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, aby sa podporila hodnota človeka ako ľudského jedinca i rozvoj medziludských vzťahov v demokratickej spoločnosti. Približovať žiakom témy, ktoré súvisia s problematikou globálne problémy ľudstva, sociálne napätie v spoločnosti, humanitárna a rozvojová pomoc. Organizovať besedy, semináre, tematické výstavy, exkurzie, humanitné akcie, výlety, návštevy kultúrnych podujatí s tematikou ľudských práv. Vytvárať priaznivé humánne a multikultúrne prostredie na škole. Usmerňovať výchovu a vzdelávanie k ľudským právam tak, aby sa stali integrálnou súčasťou procesu podpory a ochrany ľudských práv.

Problematika ľudských práv je súčasťou schválených učebných osnov predmetov občianska náuka a etická výchova. Ľudské práva sú súčasťou konkrétnych tém vyučovacích predmetov ANJ, SJL, DEJ, ANF, NAP, PIL. Problematika je realizovaná prostredníctvom podujatí s ľudsko-právnou problematikou.

9.9 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

V rámci VMR sa snažíme z našich žiakov vychovávať morálne a sociálne zrelé osobnosti cez plnohodnotné informácie z oblasti partnerských a manželských vzťahov v súlade s odbornými poznatkami a etickými normami. Prebúdzat' v žiakoch radosť z budúceho rodičovstva a výchovy vlastných detí, ako aj schopnosť zvládnuť vlastnú sexualitu. Výchova k manželstvu a rodičovstvu má multidisciplinárny charakter, ktorý vyplýva z jej zložitosti. Dotýka sa všetkých oblastí ľudského života a vzťahov. Intervenuje do všetkých individuálnych vývinových etáp človeka, ovplyvňuje takmer všetky stránky jeho osobnosti a života. Našou úlohou je vychovávať žiakov k osobnej a občianskej zodpovednosti a k príprave na manželstvo a rodičovstvo. Je dôležité objasniť žiakom obsah pojmov priateľstvo, láska, manželstvo, rodina, sex, upozorniť žiakov na následky pohlavnej promiskuity, vznik choroby AIDS a spôsoby prevencie. Pripraviť ich na rolu rodiča, vysvetliť im význam dodržiavania vernosti v manželstve, zdôrazniť zodpovednosť rodičov za výchovu dieťaťa a poukázať na negatívny vplyv rozvodu na deti. Vedeť žiakov k tomu, aby si uvedomili, čo znamená osobnostná zrelosť vo všetkých formách spoločenského života.

9.10 Čitateľská gramotnosť

Čítanie a čitateľská gramotnosť tvoria nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa, a čoraz viac sa využívajú ako nástroj na dosiahnutie ďalších cieľov.

Pri čitateľskej gramotnosti sa hlavný dôraz kladie na **funkčný charakter čítania** za účelom rýchleho získavania a efektívneho spracovania informácií. Čitateľská gramotnosť sa prelína s ďalšími oblasťami gramotnosti (prírodovedná, matematická, informačná, sociálna a ďalšie), preto je jej rozvoj veľmi dôležitý pri osvojovaní zručností, rozvíjaní schopností a pri získavaní vedomostí v ďalších vzdelávacích oblastiach v pracovnom i osobnom živote.

Čitateľská gramotnosť je súhrnná schopnosť porozumieť formám písaného jazyka, tieto formy používať a premýšľať o nich s cieľom dosiahnuť osobné a sociálne naplnenie.

Čitateľská gramotnosť je celoživotne sa rozvíjajúca vybavenosť človeka vedomosťami, zručnosťami, schopnosťami, postojmi a hodnotami potrebnými pre využívanie všetkých druhov textov v rozličných individuálnych i sociálnych kontextoch. Prelína sa v nej viacero rovín:

- vzťah k čítaniu,
- doslovné porozumenie,
- vyvodzovanie a hodnotenie,
- metakognícia,
- podeliť sa,
- aplikácia.

Čitateľská gramotnosť sa považuje za existenčnú a základnú kompetenciu vzdelaného človeka, bez ktorej nemožno dosiahnuť všetky ďalšie kompetencie. Nároky na čitateľskú zručnosť sa stále zvyšujú a jednotlivci musia pracovať s textovými informáciami novými a komplikovanejšími spôsobmi.

Čitateľská gramotnosť je definovaná ako životná kompetencia, schopnosť používať tlačený a písaný text na splnenie širokých potrieb človeka doma, pri voľnočasových aktivitách, v zamestnaní a pod. Je to aj nástroj na rozširovanie vedomostí a rozvoj potenciálu osobnosti.

V užšom slova zmysle je definovaná ako schopnosť spracovať informácie v texte a takto získané informácie použiť na riešenie praktického problému. V takomto ponímaní ide o nadpredmetovú zručnosť, ktorá sa má primárne rozvíjať na vyučovaní materinského jazyka a primerane aj vo výchovno-vzdelávacom procese v rámci každého predmetu počas štúdia.

V škole venujeme veľkú pozornosť rozvoju čitateľskej gramotnosti. V súlade s pedagogicko-organizačnými pokynmi hlavným cieľom je podporovať vzťah ku knihe a k aktivitám podporujúcim čítanie literatúry.

V práci PK – spoločenskovedné predmety

Čitateľská gramotnosť je zahrnutá do vzdelávacieho štandardu obidvoch zložiek slovenského jazyka a literatúry. Dominantná je literárna zložka, ale zaradenie čitateľskej gramotnosti aj do jazykovej zložky vytvára lepší priestor na využitie vedomostí žiakov o formálnej stránke textu na poznávanie a porozumenie obsahu textu. Umožňuje to žiakovi pochopiť funkciu jazykových prostriedkov v texte a tým uľahčiť jeho porozumenie, pochopiť zmysluplnosť a potrebu poznatkov o jazyku v práci s textom ako zdrojom informácií.

Prepojenie troch základných spôsobilostí – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie, je našou ďalšou dôležitou úlohou, ktorá vytvára pre nás lepšie podmienky na praktické využívanie poznatkov, ktoré získa žiak o jazyku a literatúre.

Jednotlivé zručnosti v rámci čítania s porozumením rozvíjame v jazykovej zložke činnosťami podľa postupu, pri ktorom sa žiak v literárnej výchove učí nové poznatky o texte a aplikuje ich pri čítaní a porozumení umeleckých a vecných textov, ako aj v tvorbe vlastných textov na slohu.

Čitateľskú gramotnosť realizujeme takými procesmi (činnosťami), pri ktorých čitateľ nie je konzument textu, ale je jeho aktívnym spracovateľom. **Tieto procesy sú zahrnuté do úloh pri každom súvislom i nesúvislom texte**, vždy s dôrazom na skutočnosť, čo chce učiteľ precvičiť a čo je jeho cieľom.

Požadovaný výkon pre študenta SŠ rozvíjame činnosťami a aktivitami :

- plynulo, výrazne a so správnou výslovnosťou prečítať text prozaického diela,
- zámerne rozvíjať aktívnu slovnú zásobu žiakov,
- vedieť aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii na akékoľvek dielo,
- určiť v príslušnom diele subjektívneho rozprávača a svoj výrok odôvodniť,
- podporovať vlastnú tvorbu žiakov,
- vytvárať komunikačne a literárne podnetné prostredie,
- na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti pochopiť a vysvetliť spoločenský a umelecký prínos konkrétneho prozaického diela pre národnú kultúru,
- prezentovať svoje poznatky v triede a pritom dodržiavať etiku a etiketu diskusie,
- viesť žiakov k aktívnemu poznávaniu a čítaniu pôvodnej slovenskej klasickej a modernej literatúry,
- rozvíjať schopnosť spisovne komunikovať a argumentovať v písomných aj ústnych prejavoch,

- formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže, besedy so spisovateľmi,
- zapájať nadaných žiakov do práce záujmových krúžkov a rôznych umeleckých súťaží a predmetových olympiád,
- viesť žiakov k pravidelnej návšteve knižníc, využívať školskú knižnicu na rozvoj čitateľských zručností,
- aktívne sa zapájať do aktivít mestských knižníc, organizovať exkurzie do Knižnice pre mládež mesta Košice,
- vydávať školský časopis v elektronickej podobe,
- realizovať aktivity v rámci mesiaca knihy v marci,
- pripraviť a vyhodnotiť testy čitateľskej gramotnosti pre žiakov 1. a 2. ročníka.

V práci PK - cudzie jazyky realizujeme opatrenia a aktivity na podporu čitateľskej gramotnosti:

- venovať zvýšenú pozornosť práci s textom,
- rozvíjať aktívne počúvanie s porozumením,
- podporovať záujem žiakov o čítanie beletrie (nenáročné texty, zjednodušené romány),
- rozšíriť miniknižnicu v anglickom jazyku,
- zapojiť žiakov do medzinárodného testovania Best in English,
- podporovať záujem žiakov o účasť v Olympiáde v ANJ,
- pracovať s inojazyčnými časopismi (Bridge).

V práci PK - prírodovedné predmety pre podporu čitateľskej gramotnosti realizujeme:

- čítanie s porozumením pri riešení slovných úloh,
- práca s IKT, internetom,
- podpora účasti a organizácia vedomostných súťaží v celoslovenskom a medzinárodnom meradle (Klokan, Expert, iBobor ai.),
- prezentácia a obhajoba projektu,
- čítanie grafov, schém, reprodukcia prečítaného,
- zapájanie žiakov a podpora ich účasti v predmetových olympiádach,
- používanie učebných pomôcok zameraných na rozvoj matematickej a čitateľskej gramotnosti.

V práci PK - odborné predmety čitateľskú gramotnosť rozvíjame vo všetkých odborných predmetoch najmä týmito aktivitami:

- zadávanie problémových úloh a cvičení s cieľom rozvíjať schopnosť žiakov spisovne komunikovať a argumentovať v ústnom i písomnom prejave,
- práca s knihou – viesť žiakov k čítaniu s porozumením tak, aby žiak vedel adekvátne vyjadriť svoj názor a dokonale používal materinský jazyk i odbornú terminológiu,
- zadávanie ročníkových prác a projektov s cieľom rozvíjať zručnosti žiakov štúdiom literatúry, klasifikáciou a triedením javov, analýzou a syntézou, abstrakciou, zovšeobecnením a aplikáciou,
- zadávanie referátov s odbornou tematikou s dôrazom na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami a schopnosť argumentovať,
- podpora, odborná pomoc a konzultácia žiakom pri prácach SOČ,
- využívanie odbornej tlače na hodinách s cieľom naučiť žiakov pracovať s odbornou literatúrou, osvojiť si rôzne techniky prezentácie a viesť žiakov k samoštúdiu.

